GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

Litt.
Sv.

TRANEMÅLA
SAMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

DIAMANTKORSET.

NOVELL

AF

DANIEL FALLSTRÖM.

STOCKHOLM,
P. A. NYMANS TRYCKERI.
1884.

Företal.

Följande novell skrefs ursprungligen som följetong för »Figaro». Det var 1879; således fem år sedan. Den ståndpunkt jag då såsom författare intog belyses i viss mån af denna sensationsnovell, hvars spännande handling och starkt kryddade stil ovilkorligen tyder på, att jag tagit starkt intryck af Victor Hugo och Dumas d. ä. Men hvad som låg på bottnen hos de båda franska romanförfattarne hade jag icke lyckats nå fram till. Derför kännetecknas äfven detta arbete från min vildt tygellösa fantasiperiod af de nämnde mästarnes fel, icke af deras förtjenster.

Skulle läsaren icke desto mindre finna sig road och icke släppa boken ifrån sig, innan den vore genomläst — är det allt hvad jag önskar.

Stockholm i Februari 1884.

Författaren.

1.

Räddaren.

På en enslig stig, som leder genom skogen Montrecour i södra delen af landskapet Auvergne, departementet Cantal, i Frankrike, vandrade en vacker sommarafton Ary Bernard, elev vid *Ecole des Beaux Arts* i Paris. Den unge mannen var klädd i en jagtdrägt af groft, brunt ylletyg, på hufvudet bar han en spetsig filthatt med stora brätten och prydd med en fjäder samt i handen ett lätt jagtgevär. Den väl fylda jagtväskan vid hans sida vitnade om, att den unge artisten var en god skytt.

Den lyckade jagten, den tömda fältflaskan och den härliga aftonen hade försatt honom i en munter sinnesstämning, och med klar, ljudande röst sjöng han en strof ur en jägarvisa:

»Då bergen sina skuggor kasta
ditt byte släng på skuldran bred.
Framåt! det är ej tid att rasta,
ty solen sjunker redan ned.»

Han stannade ett ögonblick för att lyssna till ekot, som berget sjöng ur sitt eget bröst, derpå fortsatte han åter sin vandring, och på den raska gången kunde man märka, att han önskade snart komma hem.

Skogen började slutligen glesna, och ur dess skugga framträdde vandraren på en öppen plats, belyst af den nedgående solens strålar och öfversållad med vifvor och violer, hvilka i den lugna sommarqvällen spredo en stark och angenäm doft omkring sig. Jägaren stannade som fjättrad af en trollmakt och lät blicken irra ut öfver dalen, som låg der nere djupt under honom i skuggan af bergen, hvilka såsom skyddsvakter reste sig från alla sidor omkring den. Ary gick fram till bergplatåns rand, der ett gapande bråddjup öppnade sig, satte sig på ett lösryckt klippblock, ställde bössan ifrån sig, aftog hatten och torkade den af svett fuktade pannan. Då detta var gjordt, stödde han armbågen mot sitt knä, sänkte hakan i handen och försjönk i drömmar, medan han lät blicken hvila på slottet, hvars hvita murar glänste fram der nere i dalen mellan valnötsträdens och almarnes gröna kronor. Icke nöjd med att i sin själ inprägla bilden af denna undangömda vrå bland bergen, ville han äfven fästa den på papperet och framtog derför ur sin bröstficka en liten skissbok, i hvilken han snart började teckna med ifver. Och i sanning! denna auvergnska dal var ett värdigt föremål för en artists penna!

Kontrasten mellan bergens nakna, skrofliga sidor och den friska grönskan der nere var slående och föll genast i ögat. Man kunde likna dalen vid ett täckt, leende barn slumrande i en bister och groflemmad jättes armar. Och midt igenom dessa mörkgröna lundar, öfver denna skiftande gräsmatta flöt en liten å fram, i hvilken markis Marimars slott speglade sina torn och tin-

nar, nu färgade i rosenskimmer af den dalande solen, som sjönk bakom bergen. En präktig fruktträdgård sträckte sig rundt omkring stället, och de i nutidens småtäcka stil uppförda drifhusen, stallen och byggnaderna för betjeningen framhäfde för betraktaren det gamla slottets ädla och smakfulla stil, som man till hälften kunde hänföra till gotikens och till hälften till renässansens byggnadsstilar: det var en sammansmältning af båda.

Och detta fann äfven Ary, der han satt fördjupad i sin teckning, och på den halföppna munnen, de vidgade näsborrarne, kindernas rodnad och ögonens glans kunde man se, att han med lif och själ hängaf sig åt sin studie, ty för honom var detta präktiga utkast ingenting annat än en studie.

Plötsligen upphörde han med ritningen och lyssnade. Ur buskskogen bakom honom framträngde ett oredigt buller. Han tyckte sig höra, huru qvistar afbrötos och en häst flåsade; snart kunde han tydligt urskilja hofslag mot den stenbundna marken och en ungdomligt späd stämma, som ropade på hjelp. Han reste sig häftigt och väntade med klappande hjerta, hvad som skulle komma.

Ur det täta busksnåret framstörtade då en skenande häst, hvit till färgen, bärande på sin rygg en ung flicka, som krampaktigt fasthöll sig i hästens fladdrande man för att ej störta till marken. Dock skulle det hafva varit en lycka för henne, om hon hade gjort det, ty antagligen skulle hästen inom få ögonblick störta ned i afgrunden, som öppnade sig vid randen af bergspaletån, och i fallet draga sin herskarinna med sig.

Ary uppfattade genast situationen och han darrade vid tanken på den unga ryttarinnans öde.

— Släpp er i himlens namn! ropade han, men hon gjorde ingen min af att följa det kloka rådet,

och hästen befann sig nu endast få famnar från afsatsen. Då ryckte Ary raskt till sig bössan, kastade den till ögat och tryckte af. Hästen störtade till marken, och flickan i den mörka riddrägten slungades ned på gräset, der hon förblef liggande likblek och med slutna ögonlock. Ary gick fram till hästen, drog sin jagtknif och stötte den ända till fästet i djurets bringa för att bespara det plågorna. Derefter skyndade han till en liten rännil, som porlade fram mellan stenarne, fylde sin hatt med det kristallklara, friska vattnet och återvände till den sanslösa unga skönheten.

Ary var endast några och tjugo år, och det var då ej heller underligt, om en mängd för honom främmande känslor vaknade i hans hjerta, der han stod på knä lutad öfver det mycket bleka, fina flickansigtet, strykande helt tafatt och klumpigt med sin hand öfver den ädelt formade pannan samt låtande de lenaste hårflätor glida mellan sina fingrar, vana vid att handskas med hårdare ämnen. Han hade i sin barndom hört sin mor säga, att då en qvinna dånar, bör man knäppa upp hennes klädningslif och sprätta upp snörlifvet, men blotta tanken på att göra detta kom honom att rodna som en ung flicka, ehuru Ary var målare och van att hafva att göra med modeller, men den flicka, som hvilade sanslös framför honom, föreföll den unge mannen snarare som en ängel fallen från skyarne än som en ung, modernt klädd dam helt prosaiskt kastad ur en sadel. Ary fortsatte derför sina bestrykningar med kallt vatten och hade slutligen den glädjen att se »sin unga hjeltinna» — som han kallade henne tyst för sig sjelf, — slå upp emot sig ett par mörka, strålande ögon, hvilkas glans nästan tvang Ary att sluta sina för att ej bli bländad. Den unga flickan förde handen till sin panna, som sökte hon erinra sig något och reste sig derpå, till hälften stödd på armbågen

— Hvar befinner jag mig? hvad har händt? frågade hon med matt stämma.

— Er häst skenade och . . .

— Vidare! fortsätt, min herre!

— Och . . . ja, jag sköt honom.

Hon sprang upp och betraktade Ary med en vredgad blick, som kom denne att känna sig helt förlägen och ångrande öfver att kunna hafva vågat taga sigte på *hennes* häst och med en kula sändt honom, — ja vi kunna verkligen icke säga er, hvart hästar taga vägen efter döden!

— Så, ni har understått er att skjuta ned Flory? Ah, om jag vore karl, så . . .

Men som hon icke var detta utan det som är något ännu bättre, en ung, förtjusande qvinna, så fyldes hennes ögon af stora klara tårar, och hon dolde sitt lilla trotsiga ansigte i händerna, medan hon gick fram till sin dödade favorit.

— Stackars min Flory! suckade hon fallande på knä vid hästens hufvud, som hon saktå smekte, stackars min Flory! Inga trefliga ridter mera tillsammans genom skogarne, aldrig skola vi jaga mera i hvarandras sällskap och aldrig får jag någon gång mer ge dig socker, — och du, som tyckte så mycket om att ta socker ur min hand! Stackars min lilla Flory!

Hon klappade sakta hästen och kysste den på nosen.

Ary öfverraskade sig sjelf med att ha tårar i ögonen, och som detta ingalunda anstår en ung man, skyndade han att med afvigsidan af handen stryka bort dem och antaga en min, som skulle gå och gälla för mycket känslolös och kallsinnig, fastän en kritisk betraktare skulle hafva funnit den mycket komisk.

— Och hvarför sköt ni Flory? frågade hon resande sig.

— Hvarför? Jo, derför att annars hade ni legat

krossad der nere jemte er älskling, men i trefligt sällskap förstås så går allting för sig.

Han fann sig vara rent af öfverdådigt modig, sedan han uttalat dessa ord, och för att visa sig djerf äfven i handling, tog han flickans fina hand i sin och förde henne fram till bergets brant.

— Hvad säger ni om en lustridt här utför? frågade han.

Hon ryggade tillbaka genast i början, men sedan hon sansat sig, svarade hon honom småleende:

— Skaffa mig en ny häst och . . .

— För himlens skull, min fröken, det är väl inte ert allvar! afbröt han henne med förskräckt utseende.

— Hjeltemodige unge man! utbrast hon skrattande med skalken tittande fram ur de mörkbruna ögonen. Men, tillade hon i en hjertevarm ton, förlåt mig, min herre, jag är ett lekfullt och tanklöst barn och glömmer att tacka er, ty utan ert säkra öga och er säkra hand hade det varit förbi med mig!

Hon tryckte varmt hans hand, och han gjorde detsamma tillbaka. Derpå drog hon sin hand ur hans och satte sig ned på det klippblock, på hvilket han nyss förut suttit. Hon såg ett ögonblick forskande på honom med sina stora, lifliga ögon och sade sedan i dröjande ton till honom:

— Jag har bestämdt sett er förut . . . jag tycker mig känna igen edra stolta drag och er högresta gestalt. Ah! nu har jag det! ni är artist, heter Ary Bernard och målade under vintern några fresçer på salsväggarne i madame Duponts pension. Ah! jag mins det väl: alla eleverna voro kära uti er, — ja, jag naturligtvis undantagen!

Han visste ej om hon gycklade med honom eller talade allvarsamt, men det visste han, att det

var sant, hvad hon sade om hans arbete i fru Duponts pension.

— Ni ser, att jag känner er, fortsatte hon, och nu kan det verkligen vara tid på, att ni lär känna mig. Jag tror, att jag skall ha ett visitkort på mig. Jo, riktigt, — se här!

Och hon lemnade honom ett litet fint visitkort, som han mottog med en djup bugning och noga betraktade.

— Hvad ser jag! Fröken Louise de Marimar! Ni är således markis de Marimars dotter?

— Ja, min herre.

— Och arftagerska till slottet, som vi se der nere i dalen.

— Alldeles!

Han tycktes blifva ledsen vid emottagandet af det bekräftande svaret på sin fråga; en djup klyfta i rang skilde dem från detta ögonblick åt.

— Ni har då förändrat er mycket min fröken, sade han sakta, ty jag skulle omöjligt hafva kunnat känna igen er.

— Hvad! ni har alltså sett mig en gång förr?

— Ja, jag såg er som barn; ni var troligen ej mera än tre år gammal, när jag såg er för sista gången.

— Vi ha kanske lekt tillsammans?

— Kanhända.

— Åh, så roligt att träffa på en barndomsvän! Men säg mig, huru kom ni att vistas på min fars slott som gosse, och hvad var anledningen till, att ni ej fortfarande blef en kär gäst der?

Han log bittert, då han svarade:

— Som en kär gäst? Nej, min fröken, såsom en sådan bodde jag ej inom de stolta murarne: jag hade mitt lilla rum bredvid min fars i —

betjentflygeln. Min far var, ser ni, herr markisens, er fars kammartjenare.

— Men hvarför stannade ej er far? frågade Louise något allvarsammare än vanligt och i en dröjande ton.

— På denna fråga kan jag icke gifva er något svar: förgäfves har jag sjelf sökt utleta orsaken, men någonting besynnerligt och hemlighetsfullt är förenadt med denna brytning mellan våra fäder, ty min far är nästan rädd för att tala med mig om sitt sista vistande på slottet, hvars herre han ännu, — det kan jag försäkra er! — är af allt sitt hjerta tillgifven, ehuru han sällan uttalar hans namn. När jag någon gång frågar min far om orsaken till, att han gick ur markisens tjenst, brukar han svara: »det der, min gosse, skola vi aldrig tala om, ty såvida vi skulle göra det, måste jag berätta dig en både lång och sorglig historia, och jag vill hellre rifva upp mitt gamla sår från min krigstid än mana fram minnena från det förflutna.»

Under det han talade, satt hon tyst, blickande tankfullt ut i den fria rymden. Slutligen reste hon sig, och läggande handen på hans arm, sade hon:

— Jag tackar er ännu en gång, min herre, och hoppas, att jag någon gång måtte kunna bevisa er en återtjenst. Men sannerligen, fortfor hon i en glädtigare ton, har solen icke sjunkit bakom bergen i vester, och jag, som lofvade vara hemma hos min far dessförinnan. Jag får således lof att skynda mig. Aldrig trodde jag, att jag skulle få återvända till fots, — stackars min Flory!

Hon ordnade den långa ridklädningen så, att den ej skulle hindra gåendet och dervid märkte han, att hennes fötter voro beklädda med ett par mycket tunna tygkängor.

— Fröken de Marimar, sade han tvekande, vore det ej bättre, att ni väntade här ett ögonblick, medan jag gick efter en annan häst från slottet, ty som daggen redan fallit kunde det inverka skadligt på er helsa, om ni gick till fots hem härifrån genom det våta gräset och öfver de fuktiga klipphällarne.

— Bah! det gör ingenting! Tror ni, för att jag tillbringat större delen af mitt lif i Paris, att jag aldrig förr gjort en vandring en sommarafton med dylika tunnbottnade skodon genom skogen? Ah, herr Bernard ni har då en dålig tanke om en ung dam, nyss kommen ur pensionen!

— Föröfrigt, tillade hon, pekande med sin handskbeklädda hand mot skogsbrynet, kommer der en herre, hvilken med största nöje skall hjelpa mig till rätta.

Ary Bernard följde med ögonen riktningen af hennes hand och såg då en ryttare, hvilken med lösa tyglar kom makligt framridande ur skogen. I samma ögonblick ryttaren fick se Louise de Marimår steg han af hästen, band den vid ett träd och kom med hatten i hand fram till Louise, hvars hand han fattade och vördnadsfullt förde till sina läppar. Ary kände dervid en viss oro vakna i sitt hjerta och tyckte sig redan i denne man hafva fått en fiende, ehuru han endast sett honom i högst två minuter.

Fröken de Marimar presenterade de båda männen för hvarandra.

— Hertig de Vargas, herr Bernard, artist!

De bugade sig helt lätt för hvarandra.

Hertigen var en man i sin bästa ålder, högväxt, smärt, men på samma gång fyllig. Ansigtet egde vackra, regelbundna drag, mörka, nästan svarta ögon, hvilka uttryckte list och passion, och de slappa dragen kring läpparne tydde på sinlighet. Detta ansigte drog betraktaren oemot-

ståndligt till sig på samma gång, som det stötte honom tillbaka, ingaf honom afsky. Hertigen var klädd i en elegant riddrägt och förde sig med den säkerhet och det behag, som tillhör mannen af verld.

Då fröken de Marimar nämnde namnet Bernard, ryckte hertigen till, och sättande lorgnetten till ögat, betraktade han ett ögonblick med synbart intresse Ary Bernard. Derefter svängde han sig om på klacken och gick fram till den skjutna hästen.

— Hvad skall detta betyda? Flory, er favorit skjuten!

— Jo, det betyder, förklarade Louise närmande sig hertigen, att jag för en halftimme sedan blef räddad från döden genom ett säkert riktadt bösskott.

— Ah!

— Der inne i skogen skenade Flory, — jag vet ännu icke af hvad anledning, — och ämnade just taga ett språng utför den der branten, då herr Bernard hade den behjertenheten att skjuta min häst en kula i bringan med fara att träffa mig.

Hertigen gick fram till Ary och räckte honom handen.

— Bravo, unge man! Det var ett mästerskott; en Wilhelm Tell skulle ej hafva varit säkrare på handen!

Bernard bugade sig helt kallt, kastade bössan på axeln, och aftagande hatten för fröken de Marimar, tog han med några artiga ord farväl af henne.

— Farväl, herr Bernard, sade hon, vi återse hvarandra! Men säg mig, hvar skola vi söka er, ty jag är säker på, att min far ville i egen person tacka den, hvilken räddat hans dotters lif?

Ary betänkte sig en stund, derpå svarade han:

— Jag gjorde endast, hvad hvarje annan man

i min belägenhet skulle hafva gjort och för en uppfyld pligt har man ingen tack att fordra. Farväl fröken de Marimar! god afton, herr hertig!

2.

En familj-interiör.

Markis de Marimar satt vid skrifbordet i sitt arbetsrum. Gardinerna voro nedfälda, och en lampa af brons brann på bordet, spridande ett af lampskärmen dämpadt ljus öfver de gamla folianterna och handskrifterna, hvilka lågo kringspridda på den af bläckplumpar bestänkta mörkröda bordduken.

En egendomlig stämning hvilade öfver detta rum, och allting såg gammalmodigt och föråldradt ut. Möblerna af ek voro blanknötta; i bokskåpen syntes endast förgångna århundradens literära alster, och franska adelsmatrikeln för år 18.. tog sig helt främmande ut mellan ett par religiösa stridsskrifter i pergamentsband från det sextonde århundradet. Tomrummen mellan bokskåpen på väggarne voro behängda med vapen, bestående af hjelmar, sköldar, spjut och svärd från medeltiden; icke heller här var nutiden representerad. Golfvet var belagdt med en flamländsk matta, och praktfulla gobelinstapeter prydde väggarne.

Som sagdt, allt syntes gammalmodigt, medeltidsaktigt. Och för att gifva ett visst lif åt denna förgångna tid, som från alla håll blickade en till

mötes, fans markis de Marimar der. Den gamle markisen hade tankfullt lutat hufvudet i handen, och ej en muskel rörde sig i detta stolta, bleka ansigte, men ögonen tindrade med en förunderlig glans, när de lifligt följde raderna i det gamla permebref, som han var sysselsatt med att läsa. Ehuru markisen nu satt lutad mot bordet, kunde man se, att han var af en reslig gestalt. Hans anletsdrag voro ädla och skarpt markerade, munnen uttrycksfull, näsan böjd och med vidgade bågar. Ett långt, silfverhvitt hår föll ned på ömse sidor af hufvudet, täckt af en svart sammetskallott. Han var klädd i en helt mörk, fotsid rock, hvars enkelhet väl stämde öfverens med rummets alvarsamma stil.

Under läsningen lifvades hans drag, och ett småleende krusade de tunna, bleka läpparne.

— Präktigt, storartadt! — i sanning värdigt en Marimar! mumlade han, sköt boken ifrån sig, fattade en gåspenna och började omsorgsfullt formera denna.

— Ännu har jag icke upptäckt någon skamfläck på vårt namn, som kommit dess ära att blekna, ännu ingen handling ovärdig en man af min ätt, hvars alla män varit tappra, och hvars qvinnor varit dygdiga! sade han till sig sjelf, medan han formerade pennan, och hans panna ljusnade, en varm rodnad gjöts öfver hans kinder, och ögonen glänste af stolthet och fröjd. Slutligen var pennan, som han ville hafva den, och sedan han försigtigt doppat spetsen i det jättelika bläckhornet, som förestälde ett drakhufvud, började han långsamt och sirligt skrifva i en bok, inbunden i rödt sammet, liggande framför honom på bordet bredvid det gamla permebrefvet.

Hvad skref då markisen? Jo han skref sin ätts historia, han berättade i en ädel, kanske något pompös stil för sina efterkommande om deras för-

fäders vapenbragder, om de tjenster desse gjort Frankrike och om de ärofulla minnen, som fäste sig vid det urgamla namnet Marimar. Det var sålunda ett arbete, hvaröfver han med skäl kunde vara stolt, som han hade för händer. Och han var också stolt! Huru älskade han icke att få fördjupa sig i gamla urkunder, att forska efter sin ätts ursprung, förirra sig in på slägtskapens »terra incognita» och åter leta sig ut ur ätteledens krångliga irrgångar, medförande som byte ännu en ättling af stamfadern Marimar, hvilken, — åtminstone enligt markisens åsigt — hade tillhört Merovingernas fursteslägt.

Han glömde allt annat i verlden, när han sysselsatte sig med författandet af sin ätts historia. Han stängde sig inne i sitt arbetsrum och frossade i stora minnen från svunna sekler, han lefde i tankarne sina förfäders lif; han stred som korsriddare under Jerusalems murar, sjöng som trubadur en skönhets lof i den månljusa sommarnatten, eller kämpade med förtviflans raseri i emigranternas led mot blodsmännen från 1792.

Ingen vågade då störa honom, ingen utom hans dotter, den enda länk som ännu fästade honom vid den yttre verlden. De dagar, då han arbetade på sitt rum, var det hon som i betjeningens ställe anmälde, att middagen var serverad, och om qvällarna var det äfven samma förtjusande varelse, hvilken med armarne kring hans hals underrättade honom om att en kopp thé väntade honom i matsalen. Hur nu markisen än skref och läste, märkte han plötsligt, att klockan redan var öfver thédags, och att till hans stora förvåning ännu ingen liten budbärerska anländt med skalken i ögonvrån och ett vänligt »god afton!» på läpparne. Han fortsatte likväl skrifningen i hopp, att Louise snart skulle komma, men hon kom icke. Då började han bli orolig på fullt all-

var och kunde ej blifva fri från sin fruktan, att hans barn råkat ut för någon olycka, ty huru väl visste han icke, att endast en verklig orsak skulle hafva afhållit henne från att hemta honom till supén, och han hade blifvit så van vid och bortskämd af hennes omsorger, att han vid den minsta försummelse från hennes sida råkade i ett tillstånd af ängslan och otålighet.

Slutligen kastade han ifrån sig pennan, fattade ringklockan och ringde häftigt, men ingen kom.

— Sacre Dieu! hör man då inte?

Och ringklockan tillstälde ett förfärligt oväsen.

Efter några ögonblick skyndade en betjent in och sporde med darrande röst och förfärad min, om markisen vore sjuk, ty han fann det i högsta grad underligt, att markisen tillät någon oinvigd att beträda detta heliga område.

— Hvar är min dotter, Pierre, är fröken inte hemma?

— Fröken red ut på eftermiddagen...

— Och du lät henne rida ensam, utan skydd? dumhufvud!

— Fröken vägrade till och med stallknekten att åtfölja henne.

— Åh, den yrhättan, den lilla våghalsen! Hon har icke återkommit, är du viss derpå?

— Åtminstone har jag inte sett henne, sedan hon red ut. Men hertigen är troligen med henne, ty han lät sadla sin häst strax efter frökens affärd.

— Så, hertigen är med. Men hvarför sade du inte det genast? Red hertigen med henne, kan man ju vara lugn: han är en skicklig ryttare.

Markisen märkte ej det egendomliga småleende, som vid dessa ord för ett ögonblick krusade betjentens läppar, och om han än märkt det, är det icke troligt, att han skulle fäst sig dervid: markisen litade på hertigen som på sig sjelf. Men

detta småleende betydde likväl, att hela slottets betjening från hofmästaren ned till stalldrängen hade klart för sig, att hertigen älskade Louise de Marimar, och att hennes tillbedjare just ej var hvad man kallar en man af ära.

— Lemna mig, Pierre, och då fröken kommer hem, säger du henne, att jag med otålighet väntar henne här!

Markisen visade med handen mot dörren, och Pierre bugade sig vördnadsfullt och gick för att i köket berätta, att markisen var blind som en höna och trodde hela verlden om godt, hvilket kom kokerskan att sätta armarne i sidan och »be monsieur Pierre tala med mera respekt om sin herre,» ehuru hon för sin del gerna medgaf, att hertigen just icke passade till »förkläde» åt vackra, unga flickor.

Markis de Marimar satte sig emellertid åter ned vid skrifbordet och fördjupade sig i sina förfäders antecedentia. Dock afbröt han oupphörligen sitt arbete för att lyssna om hans dotters välkända steg icke hördes i antichambern. Förgäfves! Allt var så tyst, att markisen tydligt kunde höra huru en fluga surrade i rummet. Då reste sig gubben slutligen och drog upp rullgardinen för att genom fönstret kasta en spejande blick ned på gården. Darrande af förskräckelse såg han då sin dotter, ridande hertigens Tartar, spränga in på gården, hoppa ur sadeln och sedan hon lemnat tyglarne åt en framilande stallknekt skynda in i slottet. Med en suck af lättnad fälde markisen ned gardinen och vände sig om in åt rummet för att invänta sin dotter. Snart hördes hennes lätta steg och frasandet af klädningssläpet, och i nästa ögonblick stod hon med glödande kinder, flammande blickar och ett gladt leende på läpparne i dörröppningen. Markis de Marimar gick rakt emot henne och ville sluta henne i sina armar, men

med en rörelse af komisk värdighet och med en röst som hon sökte göra så befallande som möjligt, bjöd hon honom att stanna. Markisen lydde helt förlägen, och han stod der som ett, som man säger, lefvande frågetecken. Louise började genast underhandlingen med sin far.

— Pappa du, jag har ingen häst mer: Flory är död!

— Hvad, är Flory död? Det var således derför, du nyss red hertigens nyckfulle Tartar?

— Ja visst!

Markisen ville åter igen närma sig henne, men skrattande höll Louise honom på afstånd med ridspöet, och han måste finna sig i sitt öde.

— Nå, men, utbrast han otåligt, huru har detta gått till? Du har således råkat ut för en olycka? Berätta då i Guds namn!

Hon teg och bet under ett skälmskt leende i knappen på ridspöet.

— Nå, men berätta då, mitt barn! Jag är orolig i högsta grad.

— Så, är du det pappa! Ja, jag skall berätta dig alltsammans, men först måste du lofva mig, att jag får en liten ponny i Florys ställe. Jag skall bli så snäll, om jag får det! Jag skall aldrig rida så här djerft mera, jag skall läsa historia för dig hvarje qväll och aldrig läsa Paul de Kock i smyg om nätterna, bara du skänker mig en favorit på fyra ben att hålla af i stället för min stackars Flory!

Gubben smålog, och den unga yrhättan släppte ridspöet, kastade sig i fadrens armar och öfverhopade honom med smekningar. Han drog henne med sig till länstolen vid bordet och satte henne på sitt knä.

— Du skall få ponnyn, min flicka, om du nu berättar snällt för pappa, hvad som händt dig på

din ridtur. Men sanningen framför allt, inga små osanningar?

— Fy pappa! skulle en dotter till en markis de Marimar ljuga, då hon ger sin far ett förtroende!

Han klappade henne ömt på den lockiga hjessan, och slående sina armar kring gubbens hals, lutade hon det täcka hufvudet mot hans bröst och anförtrodde honom helt uppriktigt, hvad vi berättat läsaren i det föregående kapitlet. Fängslad och på samma gång förskräckt lyssnade markisen till hennes berättelse, och ju tydligare det blef för honom, att Louise undgått en stor fara, desto närmare slöt han dottern intill sig och allt ömmare hvilade hans blick på hufvudet, som låg lutadt mot hans bröst. Då hon slutat, knäppte han fromt samman händerna på dotterns hjessa och sade med af rörelse qväfd röst:

— Lofvad vare Gud, som beskyddade dig, mitt barn!

— Du glömmer, att min räddare också äger rätt till vår tacksamhet. Du har ju icke ännu frågat mig, hvad han heter!

— Ja, hvad heter han då?

— Gissa pappa!

— Det är ju omöjligt för mig, men en rask och präktig pojke måtte han vara, och bra måste han också se ut att döma efter din beskrifning!

— Åh, du känner honom nog, åtminstone känner du hans far, sade Louise och rodnade lindrigt.

— Hans far? Hvad menar du nu?

— Jo, hans far heter Bernard, och sjelf heter han Ary, — Ary Bernard!

— *Bernard!*

Markisens drag mörknade, han sköt dottern ifrån sig och reste sig häftigt ur stolen. Louise betraktade honom med förvånade och oroliga blic-

kar. Sedan han en lång stund vandrat fram och tillbaka i rummet, tvärstannade han framför Louise och sade till henne med dof röst:

— Jag hade hellre sett, att hvilken annan föraktlig varelse som helst räddat dig från döden än sonen till denne...

Han fullbordade icke meningen utan återtog för att bli fullkomligt herre öfver sina känslor sin vandring tvärs öfver golfvet. Louise höll sig tyst och stilla; hon vågade icke ens med en rörelse störa sin far, för hvilken hon i detta ögonblick hyste verklig fruktan, men på samma gång tilltog hennes intresse för den unge Bernard, som tycktes henne så ädel och fri från hvarje fläck, och hon kunde icke förstå att den man, som i sitt armod fostrat en sådan son, kunde vara värd det förakt, hennes älskade far tycktes hysa för honom.

Markis de Marimar stannade åter, och hvarje spår af harm hade försvunnit ur hans ansigte, då han i en lugn ton frågade dottern, om hon visste hvar den der Bernard nu uppehöll sig.

— Hvarför frågar ni detta, min far, ämnar ni besöka den man, som ni, — jag inser det — så djupt föraktar?

— Nej, aldrig, — aldrig någonsin!

— Då är det ju öfverflödigt, att jag för dig nämner den vrå af Auvergne, der jag tror, att de båda Bernardarne nu vistas.

— Nej, jag vill veta det, emedan jag ämnar belöna den gamle Bernads son, hvilken icke äger någon del i det förakt, jag hyser för hans far.

— Men hvarför föraktar du gubben Bernard?

— Det der är min sak, och jag ber dig, att icke vidare fråga mig derom. — Men du svarade icke på min nyss framställda fråga! Vet du, hvar ett bref säkrast kan träffa din räddare, Louise?

Denna betänkte sig några ögonblick, derpå svarade hon:

— En aning säger mig, att Ary Bernard jämte sin far bebor ett ställe, som bär det romantiska namnet Murgrönsnästet. Vet du kanske, pappa, om det fins något ställe, som heter så?

Vid ljudet af detta namn lade markisen armarne i kors öfver bröstet och försjönk i drömmar. Hans ansigte ljusnade dervid, och hans röst ljöd mild och dämpad, när han nu talade som det tycktes mera till sig sjelf än till dottern:

— Murgrönsnästet! — Skulle jag icke vara förtrogen både med namnet och stället? Min ungdoms gladaste minnen äro förbundna med det lilla jagthuset inne i skogen. Der var det jag som yngling tillbragte mitt lif tillsammans med Jean. Och hvilket fritt och härligt lif sedan! Hvarje morgon, som Gud gaf, genomsökte våra präktiga stöfvare snåren, våra middagar intogos i det friska gröngräset under ekarnes kronor, och qvällarne gingo till ända vid glasens klang och i rosornas doft, som trängde in genom de öppna fönsterrutorna. Då språkade Jean och jag förtroligt med hvarandra om svunna seklers ärofulla bragder, om allt det härliga och lysande som nedsteg i grafven, när revolutionen föddes till verlden. Och när snöstormen hven kring vår koja, och vargarnes tjut genljöd i klyftorna, var det Jean och jag, som . . .

Louise afbröt honom genom att fråga.

— Hvem var den der Jean då?

Markisen återföll genast i sin förra dysterhet, och en djup, tung suck häfde hans barm, när han svarade:

— Jean!? — jo, det var min ungdomsvän, min kammartjenare, — det var Bernard, fadren till din räddare!

— Och er skilde ödet från hvarandra?

— Ödet? Nej, en djefvul, en djefvul, som beherskar verlden, bragte Jean Bernard på fall

och emellan oss finnes intet mera gemensamt. I början sörjde jag öfver att hafva förlorat en vän, men tiden kyler småningom hjertat till is, — nu föraktar jag honom, den enda känsla den man är värd, hvilken haft hjerta att bedraga sin välgörare, sin vän.

— Har du aldrig tänkt på att förlåta honom? frågade Louise med en bedjande blick.

— Förlåta? För att kunna göra detta måste först och främst den felande *bedja* om förlåtelse, men detta har Bernhard aldrig gjort, — nej, han har icke en gång erkänt, att han felat.

— Kanske han icke var skyldig, kanske du misstagit dig, och att en annan...

Markisen lät henne icke tala ut. Med en ljungande blick fattade han hennes arm och utbrast häftigt:

— Tyst, för himlens skull, mitt barn, du vet icke hvad du säger!

Louise häpnade och sökte förgäfves få klart för sig, hvarför hennes far hade så plötsligt brusat upp, då hon framkastade möjligheten af, att den forne kammartjenaren och vännen icke vore brottslig. Med hård, klanglös röst befalte markisen henne ännu en gång att aldrig vidröra detta för honom så förhatliga ämne. Derpå gick han fram till skrifbordet, satte sig till utseendet mycket trött i länstolen och framtog under en hög af papper ett häfte vexelblanketter. Sedan sänkte han eftersinnande hufvudet i handen, medan han med den andra fattade pennan och upprepade gånger doppade henne i bläckhornet utan att likväl göra något bruk af den.

— Liksom fadren älskar väl sonen guld, mumlade han i en bitter ton. — Ah, Bernard! hur gerna skulle jag icke sjelf vilja omfamna och tacka din son, men detta har du omintetgjort, Jean!

Och med dessa ord tecknade han på vexel-

blanketten med darrande hand en summa om fem tusen francs att af »monsieur Ary Bernard» lyftas hos en bankir i Paris. Sedan slet han lös vexeln, lade in den i ett kuvert, som han förseglade, och på hvilket han skref namn och adress. Derefter tog han med handen åt ringklockan för att kalla in Pierre, betjenten. Louise, som under hela tiden följt sin far med ögonen, skyndade nu fram till honom och lade bedjande sin hand på hans arm. Markisen satte åter ned ringklockan, som han höll i handen, och frågade i en något retad ton, hvad hon nu åter igen ville honom.

— Du ämnar skicka Ary Bernard den der vexeln till belöning?

— Ja, jag ämnade just kalla hit Pierre, för att låta denne bära brefvet till Murgrönsnästet.

— Och så vore du qvitt herr Bernard. Men min far, är detta värdigt en ädling, en markis de Marimar! Skulle du i herr Bernards ställe emottaga de der penningarne?

— Jag känner slägten Bernard, mumlade markisen för sig sjelf utan att besvara dotterns fråga. Denna fortfor:

— Men jag säger dig att Ary Bernard icke skall göra det: det ligger skymf och hån i det sätt, på hvilket du vill öfverlemna penningarne åt den unge mannen. Också han har rättighet att vara stolt! — Vill du visa Ary Bernard vår tacksamhet, gör det på ett sådant sätt, att det icke sårar honom!

Den unga, yra flickan hade förvandlats till en stolt, varmhjertad qvinna. Hennes stämma klingade, och hennes mörka ögon glänste af stolthet och harm, när hon nu tilltalade fadren. Denne kände sig helt förlägen inför hennes klara, forskande blick, och han visste icke strax, hvad man skulle svara, ty *så* hade ingen förr vågat tala till honom.

— Vill du vara af den godheten och säga mig, hur jag bör gå till väga, sade han slutligen tveksamt blickande på brefvet.

— Då du sjelf icke vill träda under gubben Bernards tak, så tillhör det ingen annan än mig att muntligen tacka min räddare och bedja honom som ett bevis på vår aktning och välvilja . . .

— Håll upp! detta är vanvett! utbrast markisen.

— Nej, sade Louise med fast stämma, det är *pligt!*

Markis de Marimar betraktade under flera minuter oafvändt sin dotter, och icke hon en gång kunde märka den strid han kämpade i djupet af sin själ. Han sökte besegra sin stolthet, sin motvilja för Bernardarne och ställa sig helt och hållet opartisk gent emot dem, och följden blef den, att han steg upp och slöt helt stilla dottern i sina armar, i det han kysste henne på pannan och hviskade till henne:

— Du har rätt. Må du öfverbringa denna vexel och mitt varma, ur hjertats djup gående tack till . . . till herr Ary Bernard! Jag är säker på, att du med qvinnans takt och finkänslighet skall göra det bättre, än jag, på ett sätt, som icke sårar honom.

I samma ögonblick, som markisen hade uttalat dessa ord, blef Louise åter den täcka yrhättan, och hon kysste och smekte gubben, så att denne inom kort kände sig vid godt lynne och icke längre omgifven af det framfarnas dystra skuggor.

— Nå, men hvar är då vår gäst, hertig de Vargas? Gjorde han inte dig sällskap hem? frågade markisen efter en stunds tystnad.

— Jo pappa, det är jag mycket säker på, att han gjorde — i tankarne! skrattade Louise.

— Se så! skämta inte nu! hvar är hertigen?

— Troligen der alla dagdrifvare befinna sig väl — på landsvägen!

— Jag tackar er för komplimangen, min fröken! hördes hertigen svara, och just i det samma trädde han skrattande in i rummet, hvarvid Louise förskräckt gaf till ett litet anskri och slog händerna för ansigtet.

— Jo, jo, så der öfverrumplar man ibland sin fiende, men det går an, när segervinnaren inte begagnar sig af sina fördelar! skämtade hertigen, sedan han helt lätt bugat sig för markisen, hvilken med nöje sett hertigen inträda.

— Slut nu fred, slut nu fred bara! sade markis de Marimar, jag känner mig hungrig och längtar efter en kopp thé!

Hertig de Vargas gick fram till Louise och bjöd henne sin arm med orden:

— Gif mig er arm, fröken de Marimar, så komma vi att bilda ett ypperligt par!

— Hur menar ni? frågade Louise efterkommande hans begäran.

— Jo, hvad tycker ni? En dagdrifvare och en trollslända!

Alla tre gingo skrattande ut, och markisen, som kom efter Louise och hertigen, mumlade belåtet i det hans blick hvilade på dem:

— Skulle bli ett vackert par! passa förträfligt för hvarandra!

3.

En vålnad från det förflutna.

Natten hade inträdt. Månen hade gått upp öfver bergstopparne, och stjerna efter stjerna trädde i flämtande glans fram på den mörkblå grunden. Som ett smalt band af silfver slingrade sig ån fram genom dunkla lunder, doftande ängar och vaggande säf, tills den slutligen försvann, förvandlad i ett vattenfall, hvars dån var det enda ljud, som störde dalens tystnad, i en af bergens hemlighetsfulla klyftor.

På en af slottets balkonger, till hvilken ett par glasdörrar ledde ut från matsalen, befunno sig fröken de Marimar och hertigen. Den gamle markisen, hvars giktbrutna lemmar icke fördrogo den fuktiga nattluften, hade redan för en stund sedan dragit sig tillbaka på sitt rum. Louise och hertigen voro således lemnade att på tu man hand njuta af nattens fängslande skönhet. Den förra hängaf sig åt ljufva drömmar, medan hertigen, der han satt tillbakalutad i en beqväm trädgårdsstol rökande sin cigarr, utarbetade den ena ärelystna framtidsplanen efter den andra. Likväl hade han äfven något annat i tankarne, som tycktes oroa honom, ty ofta såg han sig forskande omkring och ryckte till, då något egendomligt ljud störde nattens tystnad. Slutligen kastade han med en otålig rörelse cigarren ifrån sig och frågade Louise i en ton, som han försökte göra munter, om hon trodde på spöken.

Louise blickade upp och svarade skrattande:

— Hvad tänker ni på, hertig, som kan komma fram med en dylik fråga midt i vår realistiska tid, men det är sant, ni är ju spiritist och tror på borddans och andeknackningar!

— Pierre berättade i dag på morgonen en underlig historia, som . . .

— Han troligen sjelf satt ihop! Nå, nå, ni kan ju inte känna Pierre, men annars undfägnar han hvar enda en af pappas gäster med spökhistorier, och den skälmen har ett sätt att säga sina saker, som gör, att han fått mer än en att tro på sina historier om »Svarta frun» eller »Hvita marskalken», men jag försäkrar er, hertig, att det är bara tokprat alltsammans.

— Ja, derpå har jag inte tviflat ett ögonblick, och jag hoppas ni icke anser mig vara nog litet barn af min tid för att tro på spöken. Det roade mig endast att fråga er om saken, emedan jag hört, att eleverna i fru Duponts pension lära tro på spöken, men som jag nu hör, fins det undantag.

— Ah, hvad ni är retsam, Gaston!

Båda skrattade, och hertigen fortsatte.

— Jag menar spöken, iklädda nutidens eleganta drägt, med mustaschprydd öfverläpp och bärande namn sådana som Armand, Ernest eller kanske *Ary*.

— Gaston! ropade Louise och stampade med sin lilla fot.

— Dessa ungdomliga spöken med eldiga ögon och af helsa purprade kinder öfverstiga vanligen murar, plank eller dylika hinder, då ett parisiskt tornur slår den stora spöktimman, och emottagas, icke med förskräckelse, utan snarare med otvetydiga bevis på ömhet af fru Duponts förtjusande helpensionärer.

— Men detta går nästan för långt!

— Hvilket äfven ganska ofta händer med of-

van omtalade möten, fortsatte hertigen med orubbligt lugn, då följden blir den att spöket vid fru Duponts anmarsch hastigt, fast med bibehållen krigsära, retirerar öfver muren.

— Men hur kan ni skämta så der? utbrast Louise en smula harmset.

— Åh, jag har i yngre dar rätt ofta klättrat öfver dylika murar! svarade han henne leende.

Hertigen hade talat i glädtig, nästan för glädtig ton, men om man noga betraktat honom, skulle man hafva kunnat märka, att han ingalunda var så munter, som han syntes, och att något dystert minne tyngde på hans själ. Hertigen var med ett ord olik sig, och han var förändrad till sin fördel. Louise märkte äfven detta och för första gången, ehuru de voro så gamla bekanta, frapperade han henne, der han satt ånyo försjunken i tankar, med hufvudet svårmodigt stödt i handen, och blicken dystert stirrande framför sig. Slutligen lyfte han upp hufvudet och såg på Louise, såg på henne länge och med vemod, utan att hon märkte det. Men ju längre han såg på henne, desto mer lik sig sjelf blef han, och rösten ägde sitt vanliga, sorglösa tonfall, när han efter en stunds tystnad sade:

— Morbleu! man borde en så härlig sommarnatt begagna sig af tillfället att tala om poesi eller — kärlek, men som det sistnämnda ämnet är förvisadt från våra samtal, så låtom oss hålla oss till det förra. — Det fins verkligen stunder i lifvet, då själen erfar ett behof af att höja sig öfver det hvardagliga, då man längtar efter att höra ett språk mera själfullt och välljudande än det, som dag ut och dag in skär en i örat.

— Hvad hör jag! ämnar ni hålla ett estetiskt föredrag? När började hertig Verldsman slå sig på ett ämne, som tillhör poeterne och qvinnorna. Kan

till och med ni, Gaston, elektriseras af månens sken och stjernornas glans?

— Hvarföre inte jag lika så väl som alla andra? Vet ni, det fans en tid, då äfven jag skref vers och kunde vandra drömmande hela natten om i skogen, men det är nu mycket, mycket länge sedan!

— Ja, det måtte vara mycket, mycket länge sedan!

Hertigen bet sig förargad i mustascherna; aldrig kunde han då få henne att vara allvarsam, ständigt svarade hon honom skämtande eller ironiskt, och han kände qvinnorna för väl för att veta, att man icke kan besegra dem, så länge de skratta. Han hade fört samtalet på poesi, derför att han så småningom ville komma in på ett ämne, om hvilket han aldrig förr hade talat med fröken de Marimar. Han ville med all den vältalighet, han hade i sin makt, tjusa hennes själ, smeka hennes öra med ord, som skulle äga ett förtrollande behag för den vid dylika ovana unga flickan. Han ville för henne öppna en ny verld af tankar och känslor, och sedan, när hon var öfverväldigad deraf kasta sig till hennes fötter och förklara, att hon och endast hon var hela hans verld, hans allt. Han reste sig och gick sakta fram till henne, låtande sina ögon antaga ett drömmande uttryck och ett mildt allvar hvila öfver sitt vackra ansigte.

— Ni finner det då så eget! Men detär heller icke underligt, ty ni känner mig icke i grund och botten och har ständigt och jämt bedömt mig, efter som jag till det yttre visat mig för er. Gå till väga på annat sätt, sök att kasta en blick in i min själ, och ni skall finna, att hertig Gaston ingalunda är den man, ni tror honom vara. Derför att jag ej skrifver en sonett om edra mörka ögon eller uppvaktar er med små näpna buketter

vid frukosten, tror ni mig vara en menniska utan öppen blick för det sköna här i lifvet, med ett ord — en fullkomlig materialist. Döm dock icke så förhastadt, fröken de Marimar! Ni vet ju, att musslan, hvars yttre ingenting lofvar, vid öppnandet bländar en genom sin perlemoglans, och att den understundom gömmer en äkta perla. Hvarför kan icke då en till det yttre kall och sträf menniska äga ett varmt och känslofullt hjerta? — Se på den dyfylda ån der borta! Afspeglar den icke himlens upphöjda skönhet, se icke stjernorna ned i dess smutsgula vatten! Lika så finner ni i hvarje menniskosjäl, i hvarje hjerta, det må vara . . .

— Men så sluta då, Gaston, ni kan annars komma mig att bli sentimental, och ni vet, att jag afskyr allt känslopjunk! utbrast Louise, som började känna, att hertigen, så vida han fortsatte, skulle vinna välde öfver henne genom sin vältalighet, en vältalighet, som var så mycket farligare, emedan den understöddes af den medvetna tjuskraft, som låg i hertigens blick, och emedan orden beledsagades af behagfulla och väl afpassade gester. Dessutom fängslade han henne i detta ögonblick genom att visa henne en ny och för henne främmande sida af sin karaktär. Hon började tro, att hon bedömt honom orätt, och att mycket godt och ädelt slumrade i hans bröst.

— Skulle min far verkligen ha rätt, då han säger hertigen vara en utmärkt, fastän något besynnerlig menniska? frågade hon sig sjelf.

Hertigen trädde henne närmare.

— Louise! är ni verkligen detta lekfulla yra barn, ni vill synas vara? Jag tviflar derpå. Under en glädtig yta döljer ni en stolt och viljefast själ, och jag är säker på, att skulle ni säga, hvad ni tänker, skulle skämtet på edra läppar förbytas i allvar. Hvarför är ni då aldrig uppriktig och sann

emot mig? Hvarför tillåter ni mig aldrig att tala allvarsamt med er? Visserligen medger jag, att som ni nu är, är ni hänförande, men man skulle älska er . . .

— *Älska!?*

Louise ryckte till, och förtrollningen var bruten. Detta enda lilla ord gjorde det fullkomligt klart för henne, hvart han ville komma, och hon steg upp och bjöd honom godnatt. Den köld, det värdiga lugn, som hon då lade i dagen, retade honom, kom honom att förlora besinningen, och han släppte ej den lilla hand, som hon räckt honom, utan tryckte den med lidelsefull häftighet och hviskade med dämpad, passionerad röst:

— Louise, Louise förstår ni då icke, att jag älskar er!

Hon stötte honom tillbaka och ville gå, men han höll henne qvar.

Då hördes ner ifrån gården en stark, bjudande stämma:

— Håll Gaston de Vargas, tänk på Rachel!

Hertigen släppte ögonblickligen Louises händer och blef stående alldeles stel och orörlig.

Midt på gården i det klara månljuset syntes en hög, manlig gestalt.

Det var Nathan Levy. Hertigens hufvud föll tungt ned mot bröstet, och hans darrande läppar stammade:

— *Det är förbi! det är Rachels far, och han har diamantkorset!*

4.

I Murgrönsnästet.

Det var en sådan der klar och härlig sommarmorgon, då ett rosenfärgadt töcken ligger drömmande öfver bergens toppar, och daggen glittrar i solskenet mellan ängstufvorna, för att snart derpå dunsta bort, när morgonvindens första fläkt sätter trädens kronor i en dallrande rörelse.

Gubben Jean Bernard trädde med pipan i mun och händerna på ryggen ut på sin förstuguqvist, kastade en blick upp mot himlen och derefter en annan på rosenhäcken, öfversållad med friska, doftande röda och hvita rosor. Så gick han ned till den lilla ladugården att helsa god morgon på Marguerite, bondhustrun, hvilken mjölkade husets enda ko och bar rosorna, som gubben Jean skar af, till staden för att säljas på torget. När morgonhelsningen var undangjord, fattade Jean en stor trädgårdssax och gick till häcken, hvilken han skötte och ansade hvarje morgon. Också var häcken en bland de vackraste sådane, man kunde se, och den lilla kojan var alldeles inhöljd i rosor och murgröna.

Men trots den vackra sommarmorgonen, den utslagna rosenhäcken och de qvittrande lärkorna, hvilka fladdrade öfver ängen der inne i skogen, hade gubben Jean ett bekymradt utseende, och han blåste ut röken häftigt och med korta mellanrum, medan han här och der afklippte en förtvinad gren eller skakade daggdropparne från en ro-

senknopp, liksom sköterskan torkar tårarne ur barnets ögon, — ömt och varligt. Sedan han fullgjort arbetet och lagt saxen ifrån sig, gick han fram till ett af stugans fönster, bultade på och ropade med munnen tryckt mot rutan:

— Är du inte uppe än din sjusofvare? det är ljusa dagen!

— Jo, jag är strax klar, pappa, men den här fördömda nya sidenhalsduken får jag på intet sätt bra knuten! svarade Arys röst inifrån kammaren.

— Sidenhalsduken? Tänker du ge dig af in till staden, eftersom du kommer spökandes med en sådan lyxartikel?

— Nej, men jag måste göra en visit på slottet!

— Är du tokig pojke! hvad har du der att göra? skrek gubben och såg helt förfärad ut. Man skall se att pojken har gått och blifvit kär i fröken Louise, tillade han för sig sjelf. Ja, det fattades bara det!

Just i det samma kom Ary ut, elegant klädd, med handskar och grå filthatt. Han gick fram till gubben och slog honom hurtigt på axeln.

— Si så, Ary, hvad har du på slottet att göra? En Bernard bör inte sätta sin fot inom dess murar.

— Åh, vi ha väl intet ondt gjort!

— Det är sant, men ändå . . .

— Nå, nu skall du få veta mitt ärende till slottet! Ser du i går afton glömde jag qvar min bok på en sten i skogen vid Montrecour just på det ställe, der jag sköt fröken de Marimars häst. Det var min skizzbok, och som jag inte gerna ville mista den, vände jag på väg hem genast om, när jag märkte att jag förlorat den. Då jag kom till stället var boken borta, och jag antar, att

fröken Louise haft den godheten att taga vara på den.

— Ja, i så fall skickar hon nog hit den igen, och du behöfver inte gå till slottet, — alldeles inte!

— Ja, men det voro kanske bättre och säkrare, om jag sjelf . . .

— Så för tusan! det var det, jag kunde tro: du vill återse fröken Louise, och derför tar du boken till förevändning!

— Åh, hur kan du tro, pappa! utbrast Ary och svängde sig rodnande omkring på klacken för att dölja sin förlägenhet, men plötsligt vände han sig åter mot fadern och sade:

— Jo, jag får bestämdt ändå ge mig af till slottet, ty ingen har ju der reda på, hvar vi bo, så att det blir omöjligt för henne att skicka hit någon med boken!

— Hm!

— Ja, du har ju sjelf förbjudit mig att för någon omtala vår närvarande vistelseort, — hvarför vet jag icke, men till och med Gerald, vår gamle vän skogvaktaren, har du bedt tiga dermed. Också förirrar sig aldrig någon af slottets invånare hit, och här kan du både lefva och dö, utan att någon af dem har den ringaste aning derom. Men säg mig då slutligen, hvartill skall slikt hemlighetsmakeri tjena?

— Börjar du nu igen den gamla visan? Vill du tiga!

Gubben Bernard insvepte sig i rökmoln och betraktade med en förtörnad blick Ary, som förgäfves sökte sjelf utleta ett svar på sin fråga. När han i en lång stund bråkat sin hjerna dermed, öfvergaf han slutligen hoppet om att kunna lösa den mörka gåtan och gick att skära en törnros från häcken, för att dermed pryda sitt knapphål. Då detta var gjordt, sade han skrattande:

— Jag tycker, hvad hertig de Vargas skall känna sig afundsjuk, när han får se min vackra törnrosknopp, ty en så vacker kan han säkerligen ej få att sticka i sitt knapphål, om han än ville aldrig så gerna!

Då Ary talat ut gick Jean Bernard fram till honom, lade sina senfulla händer på hans axlar, så att den unge mannen kände benen vackla under sig och sade med synbar ansträngning:

— Hertig Gaston de Vargas! Är han här och umgås på förtrolig fot med markisen och hans dotter?

— Men så släpp mig då, pappa! du har ramar som en björn!

— Gaston de Vargas!... om du vore han!

Och gubben tryckte sonen ned på knä framför sig och höjde sin knutna hand i luften.

— Ah, om du vore den fördömde hertigen!

Och Ary darrade, fastän han hade intet att frukta af den hotfulla blick, som lik en skarpslipad klinga sköt fram ur faderns stålgråa ögon. Slutligen lugnade sig den gamle och Ary reste sig, slående med en i högsta grad missnöjd min sanden och dammet från sina eleganta sommarbyxor, som han i och för visiten i dag hade påtagit för första gången. Men snart var molnet på hans panna borta, och han vände sig skrattande till fadern och sade:

— Men hvad i Herrans namn gick åt dig? Jag börjar slutligen tro att bibeln har rätt, när den berättar, att onda andar understundom ta plats i vår arma stofthydda och drifva den till att begå alla möjliga galenskaper. Men hvad du sade om hertigen, gillar jag fullkomligt, ty han såg mig just ut som en slipad dansmästare.

— Jag hatar en menniska i verlden, men den hatar jag till döds! utbrast Bernard och kramade piphufvudet, som han höll i handen.

— Och det är hertigen? frågade Ary med en forskande blick.

Bernard nickade, och genast utropade Ary:

— Godt! då är det denne smilande Mefisto, som gjort slut på vänskapen mellan markis de Marimar och dig!

— Det har jag icke sagt, svarade gubben undvikande:

— Nej, men jag inser det, och när jag nu fått en ledtråd att följa, skall jag snart upptäcka orsaken till brytningen er emellan. Jag kan dock från min barndom omöjligen erinra mig den der svartögde hertigen men säkert är, att hädanefter kan ingenting komma mig att glömma honom.

Gubben Bernard stod ett ögonblick försänkt i tankar, derpå lade han handen på sonens axel, såg honom bedjande in i ögonen och sade:

— Ary, min son, inte sant, du älskar mig!

— Och det kan du fråga mig, pappa! Befall! fordra, hvad som helst, och ligger det inom möjlighetens område, så var säker på, att jag icke skall gifva mig till tåls, förr än jag har uppfylt din önskan!

— Godt! jag var säker på den saken! Nå väl, lofva mig då att icke söka utforska orsaken till mitt besynnerliga förhållande till markisen, lofva mig, att du tåligt väntar förklaringen derpå af framtiden. En rättvis och barmhertig Gud finnes, och han skall slutligen gifva den trogne sin lön och den brottslige sitt straff. — Se här min hand! slå till som underpant på, att du kommer att bli ditt löfte trogen!

— Som du vill, min far, låt oss vänta och hoppas!

De båda männen gåfvo hvarandra ett fast handslag, hvarpå de arm i arm begåfvo sig in i huset, der mor Marguerite framsatt en enkel frukost.

Rummet, i hvilket far och son inträdt, var ett stort och trefligt rum, enkelt möbleradt och prydt med en mängd sällsynta och praktfulla växter, hvilkas saftiga grönska och rikedom på blommor bevisade, att ägaren vårdade dem med synnerlig omsorg, men så var också blomsterodling gubben Bernards älsklingsgöra, och han hängaf sig deråt med lif och själ. Det var heller icke underligt, att han omfattade blommorna med välvilja, då han under nästan hela året var dömd till en ensamhet, i hvilken dessa utgjorde hans enda sällskap och blefvo, — man kan väl säga det, — hans hjertas förtrogna, ty dem anförtrodde han sina sorger, sina förhoppningar, och blommorna berättade dem icke för någon i hela vida verlden.

Vid ett af fönstren stod ett staffli, och golfvet var här betäckt med penslar och paletter af alla möjliga storlekar. På staffliet var utkastet till ett fruntimmersporträtt uppställdt, och på färgen, som ännu icke torkat, kunde man se, att det var nyligen gjordt. På ett bredvid stående bord voro en mängd teckningar kringströdda och sammanblandade med pappersblad, som tycktes vara slitna ur en annotationsbok och fullklottrade med nästan oläsliga verser. Allt detta bevisade, att kammaren äfven beboddes af en artist, som med brinnande ifver dyrkade både målarkonsten och poesien . . .

Så snart som far och son inträdt i rummet slogo de sig ned vid frukostbordet och gjorde under muntert samspråk heder åt mor Marguerites anrättningar. Slutligen stego de upp derifrån, och Jean Bernard gick, sedan han framtagit, stoppat och tändt en ny pipa, fram till staffliet för att taga sonens arbete i ögonsigte. Ary rodnade, när han märkte fadrens afsigt, och skyndade fram för att taga sitt utkast från staffliet, men gubben Bernard höll honom leende tillbaka, sägande:

— Si så, Ary! Ni artister äro då ett besyn-

nerligt folk, som icke tillåter någon att ta' del af ert arbete, förr än det är fullfärdigt. I arbeten så hemligt, som vore ert förehafvande en synd och inte ett af jordens friaste, ädlaste yrken. — Jag är säker på, att det der är ett godt arbete, fast jag icke förstår att bedöma det, åtminstone är det ett tusan så täckt flickansigte!

— Kommer att *bli*, ty ännu ser det temligen . . .

Han afbröts genom Marguerites inträdande, hvilken med sin gälla, in till märg och ben trängande röst underrättade Ary om, att en ung, elegant fröken begärde få tala med honom.

— Hvad! en ung elegant fröken här hos mig! utbrast Ary i högsta grad förvånad. Bed henne genast vara af den godheten att stiga in . . . eller vänta! jag vill sjelf ta emot henne!

Han gick genast ut, och Jean Bernard lemnade sin plats vid staffliet för att genom fönstret kasta en blick på den okända, unga dam, som nyss anländt till Murgrönsnästet. Och verkligen! der stod hon leende i det fulla, klara solljuset, klädd i en ljusgrå promenaddrägt, med en enkel halmhatt på hufvudet och en liten; ytterst liten väska af skinn vid venstra sidan. I ena handen höll hon Arys skizzbok och i den andra en lång, jernskodd staf, just en sådan man begagnar att stödja sig på vid en fotvandring i bergsbygden.

Jean Bernard såg och såg, och det var ganska lustigt att se gubbens förvånade, ja, förbluffade min, då han började upptäcka en viss, i ögonen fallande likhet mellan porträttet på staffliet och den vackra, obekanta flickan, som stod rodnande der ute vid sonens sida. Plötsligt började Jean att darra af en inre rörelse, som fick makt med honom, och han sträckte osedd sina armar emot henne.

— Det är hon! ropade han utom sig af för-

tjusning, det är Louise de Marimar, min älskade herres dotter. Jag känner nu tydligt igen denna stolta profil, dessa mörka, strålande ögon, som hennes mor ägde, och der ... der i handen håller hon ju min sons skizzbok. Ja det är hon, derom finnes intet tvifvel.

Han höjde derefter sina ögon mot den molnfria sommarhimlen, som blickade in genom fönstret, knäppte med samma fromhet som markisen, då denne tackat Gud för sin dotters räddning, ihop sina händer och hviskade bedjande:

— Välsigne Gud fröken Louise de Marimars inträde öfver min ringa tröskel, må hon bli den försonande länken mellan min ädle herre och mig!

Just i det samma ljöd Arys muntra, frimodiga röst utifrån:

— Holla, pappa Jean, vi ha fått främmande, du!

5.

»Jag tror på er båda!»

Jag helsar er som min och slottet Marimars unga herskarinna, sade den gamle f. d. kammartjenaren böjande ett knä för Louise, när hon vid Arys hand trädde in i rummet.

Louise fattade rörd hans händer och ville förmå honom att resa sig, men han förblef i sin knäböjande ställning och betraktade med trofasta, fuktiga ögon henne, som han i forna dagar så många gånger gungat på sitt knä och bragt till sömns

med någon gammal riddarvisa, som han sjungit för henne, eller genom att berätta en historia om någon riddare af ätten Marimar, ty han var lika väl som hans herre, markisen, bevandrad i dylika saker.

— Hvad ni vuxit och blifvit vacker, sen jag såg er sist, fröken Louise, sade han, hvad ni blifvit lik min herre, den ädle markis de Marimar!

— Ni är således icke ond på min far, ni hatar honom icke?

— Jag skulle hata honom! — Ni vet således, att han jagat mig ifrån sig, att han anser mig som en — tjuf, en ärelös bedragare?

— Tjuf! — bedragare! utbrusto Louise och Ary på en gång, seende förskräckta på hvarandra och sedan med sorgsna blickar betraktande den gamle mannen, hvilken dystert stirrade på golfvet framför sig.

— Min bäste Jean, sade Louise slutligen efter en stunds tystnad, jag visste icke detta, jag visste endast, att min far ansåg er hafva begått ett brott emot honom, men hvaruti detta bestod, har han aldrig sagt mig. Men nu, då slumpen förde dessa förfärliga ord öfver edra läppar, då ni sjelf till en del afslöjat orsaken till brytningen mellan er och min far, besvär jag er att omtala allt, på det att jag måtte få öfvertyga min far om er oskuld, ty att ni . . . att ni skulle smutsat er hand genom att bestjäla er herre, det finner jag otänkbart, — ja, rent af löjligt, min gamle vän!

Jean Bernard svarade genom att vördnadsfullt föra hennes händer upprepade gånger till sina läppar. Derpå reste han sig, sköt fram en stol och bad Louise vara af den godheten att taga plats, hvilket hon också genast gjorde.

— Nå, men ni svarar mig icke, herr Bernard!

— Emedan detta icke tillkommer mig, utan er far.

— Ja, då lär jag väl ständigt få lefva i ovisshet, ty han vill ingenting säga: liksom för er är detta ämne äfven honom förhatligt.

De stodo alla tre tysta en stund och sysselsatta med pinsamma tankar. För att komma till ett gladare ämne och få ett samtal i gång, frågade Ary i en tvunget munter ton:

— Säg oss då, fröken de Marimar, hvem som omtalat för er, att vi bodde här djupt inne i skogen i den här lilla täcka stugan, ty vi äro i högsta grad nyfikna att få veta det? Har ni någon talisman, som berättar er förborgade hemligheter?

Louise log skälmskt, när hon svarade:

— Ni gissar verkligen rätt! Ett dödt ting har sagt mig, hvar jag borde söka min räddare för att ännu en gång till honom frambära min tacksamhet. Den der boken, som ni håller i handen...

— Hvad för slag? min skizzbok! Huru är detta möjligt?

— Gif mig boken, så skall allt bli er klart, herr Ary!

Han räckte henne med en lätt bugning boken, och hon slog upp den, bläddrande i den och bad slutligen Ary komma sjelf och se samt på så sätt finna lösningen på gåtan, hvilken han borde varit den första att finna utan hennes hjelp. Ary såg öfver hennes axel ned på ett af bokens velinblad, på hvilket fans en teckning i svartkrita, gjord af honom sjelf och föreställande Murgrönsnästet, och under denna idyll i svartkrita stod namnet på stället jämte orden: mitt barndomshem.

— Ah, nu förstår jag! utbrast han skrattande, och det förvånar mig, att jag icke kommit att tänka på att min skizzbok kunde tjena er till adresskalender. Men hvem har då beskrifvit vägen

hit för er, ty om denna säger då min svartkritsteckning ingenting?

— Hvem som sagt mig huru jag skulle gå för att komma hit? — jo, min far i egen person!

— Markisen! ropade Jean med strålande blickar, det är således han, som skickat er hit, fröken Louise! Min ädle herre kommer således ännu i dag i håg det ställe, der vi tillbragte så många glada dagar tillsammans, och han kände ännu i dag så väl till vägen, som leder hit, att ni kunde följa den på hans blotta beskrifning?!

— Ja, som ni ser herr Bernard!

— Men att öfverraska oss så tidigt på morgonen, min fröken, sade Ary i en förebrående ton, det var ingalunda rätt gjordt af er. Se bara, i hvilken oordning allting ännu befinner sig, men ni torde ursäkta oss, fröken de Marimar, då ni får veta, att detta rum är på en och samma gång sängkammare, matsal, atelier och drifhus.

— Åh, min herre, ni bor ju som i en riktig liten rosengård, och då jag från bergen blickade ned på ert täcka fågelbo, förekom det mig, som skulle verldens sorger förgäfves söka att trifvas här, och jag längtade, — så låt då bli att skratta, herr Ary! — ja, det är verkligen sant, att jag längtade efter att träda in under ert tak, herr Bernard.

— Ni längtade!... men nu... sedan ni fått veta...

— Fått veta? — jag vet ännu ingenting! Min far må tänka om er, hvad han behagar, jag har min tanke för mig, och... jag tror på er båda!

Hon fattade Bernards och Arys händer och tryckte dem varmt i sina. Gubben Bernard kunde då icke längre dölja sin rörelse utan sjönk ned på en stol, förde händerna till ansigtet och grät som ett barn, grät af både glädje och sorg på en gång.

— Hvarför gråter ni herr Bernard? utbrast

den unga flickan och lät sin mjuka, fina hand smekande glida öfver hans snöhvita hjessa, hvarför gråter ni?

Han tog hennes hand mellan sina båda och sade med en af tillbakahållen rörelse dämpad röst:

— Hvarför? jo, emedan jag är glad öfver, att det ännu finnes en Marimar, som tror på en Bernard, emedan ännu icke allt hopp är förlorat, att min herre markisen, en dag genom er, fröken Louise, må få kännedom om min tillgifvenhet för honom, en tillgifvenhet, som till och med förlåter, att han satt en fläck på min ära, men en gång skall nog Gud i sin allgodhet låta rättvisa vederfaras mig, och då skall hela verlden finna, att den handling, som jag under tystnad låtit menniskorna smäda mig för, var det min pligt att påtaga mig, ehuru jag aldrig fläckat mina händer med stöld. Det är mitt lifs stolthet, att jag tegat och lidit under dessa många, långa år, ehuru ett ord af mig skulle ånyo öppnat markisens famn för mig och låtit mig, fri från hvarje skugga af misstanke, åter inträda i den tjenst, slägten Bernard från urminnes tider innehaft på slottet Marimar. — Jag har lidit för att er far skulle ... men jag är ett stort barn, som icke kan beherska mina känslor och jag glömmer min skyldighet som värd! Ni har ju gått en lång väg, och morgonluften ger aptit. Tillåter ni, att jag låter mor Marguerite laga i ordning en omelett och koka en kopp thé? — säg ifrån bara, hur ni vill ha det!

— Tack, min vän, men jag har nyss ätit frukost. Låtom oss i stället taga er herr sons tafla der borta i betraktande: jag är en stor vän af målarekonsten, ehuru jag sjelf icke kan dra ett rakt streck på ett ark velin!

Vid dessa ord rodnade Ary, och gubben Bernard reste sig häftigt i afsigt att på något sätt, som han i hast kunde finna på, hindra Louise från

att se, att sonen i tankarne hade hennes bild så lefvande för sig, att han varit i stånd till att teckna den ur sitt minne. Likväl behöfde icke Jean Bernard oroa sig, ty Louise förde just i det samma handen till pannan, som erinrade hon sig något, och framtagande vexeln ur den lilla skinnväskan, höll hon leende upp den i vädret framför den ännu förlägne Ary, som icke kunde låta bli att tänka på den stund, då Louise skulle finna utkastet till sitt porträtt, och derigenom finna honom sjelf löjlig.

— Herr Ary Bernard! ni vill ju göra mig en tjenst?

— Tusen!

— Jag begär för ögonblicket bara *en*, de öfriga nio hundra nittio nio skall jag framdeles använda i mån af behof! svarade hon skrattande, — hon kunde då aldrig låta bli att skämta, den lilla skälmungen!

— Nå väl, hvad vill ni, att jag skall göra?

— Taga det här hopvikta papperet, stoppa ner det i er kappsäck och icke öppna det förrän ni framkommer till Paris! — lofvar ni mig detta?

— Nej, det lofvar han icke! svarade den gamle Bernard med fast stämma i sonens ställe. Louise blef så häpen, att hon tappade vexeln, som föll ner framför Jean Bernard, hvilken genast böjde sig ned och tog upp den.

Under tiden passade Louise på tillfället och smög sig, så att ingen märkte det, fram till stafflieť och kastade en blick på den nyss påbörjade taflan.

— Nej, det är ju jag sjelf! och så likt sedan! — den gamle Sigismund Grenier gjorde det inte på långt när så bra! ropade hon förtjust. Då far och son vände sig om, funno de henne stående med utkastet i sina händer, ömsom betraktande detta och ömsom sin bild i en på väggen hän-

gande spegel för att jämföra den målade bilden med den, som spegeln återgaf.

Ary skyndade fram och ville med mildt våld taga taflan ifrån henne.

— Förlåt! sade han i en brådskande ton, men var god och ge mig den der taflan tillbaka: det var icke meningen, att ni skulle se den!

— Inte?

— Nej jag roade mig endast på morgonen med att ur minnet söka fästa edra drag på duken, ... jag skall genast utplåna mitt arbete med en pensel om ni tillåter!

— Tvärtom! ni skall vara snäll att måla den färdig och sedan skänka mig den som ett minne af er! — si så, herr Ary, inga försök att komma undan! — om ni behöfver originalet för att fullborda utkastet, står detta, när ni för godt finner, till er disposition!

Ary betraktade henne med en strålande blick och med ett leende på läpparne. Det var verkligen mer, än han kunnat drömma om! Han skulle då få återse henne så ofta han ville, han skulle äga konstnärens rättighet att vidröra dessa mörka, glänsande lockar, att taga hennes fina, hvita händer i sina för att få dem att hvila i en passande ställning, och timtals skulle han, — ja, *måste* han då betrakta dessa drag, som blefvo honom kärare ju längre han såg på dem. Oh! hur gerna ville han ej nu måla den der lilla taflan färdig, men — hur långsamt skulle han icke arbeta! Ja, han skulle uppfylla hennes begäran, efterkomma hennes önskan! Han ämnade just säga henne detta, då han plötsligt påminde sig, att markis de Marimar aldrig skulle tillåta, att sonen till en tjuf målade hans dotters porträtt, hade några »mellan fyra ögon» med henne. Den stackars gossen bleknade vid denna påminnelse, och han förbannade inom sig ödet, som satt honom in i dylika förhållanden

och beröfvat honom hvarje hopp om att kunna vinna markisens bevågenhet.

— Men hvad skall er far, markisen, säga? Han skall aldrig tillåta er att sitta för mig! sade han och såg sorgset på det ofullbordade porträttet, ty han tänkte väl, att det aldrig skulle tillåtas honom att fullborda det.

Jean Bernard hade under samtalet mellan Louise de Marimar och Ary stått med vexeln i sin hand försjunken i djupt begrundande och öfvertänkt, på hvad sätt han bäst skulle kunna lemna henne den tillbaka, ty ej för ett ögonblick hade tanken att låta sonen emottaga den fallit honom in. Då Ary nu nämde »markisen», väcktes gubben Bernard ur sina tankar, och han trädde dröjande fram till Louise, som just stod i begrepp att besvara Arys fråga.

— Fröken Louise de Marimar, jag ber er återtaga den här vexeln ty min son kan icke emottaga den.

Hon ställde taflan ifrån sig på staffliet och fattade bedjande gubben Bernards hand, som han halft motvilligt lät henne behålla, ty han var rädd för, att den lilla hexan kunde öfvertala honom att gå ifrån ett beslut, som han ansåg, att hedern fordrade, att han höll fast vid, om än markisens fem tusen francs voro skänkta af uppriktig tacksamhet och välvilja, hvilket den gamle, finkänslige mannen stundom fruktade, att de icke voro.

— Och hvarför kan Ary, — förlåt *herr* Ary skulle jag säga! — icke emottaga den? Betänk, herr Bernard, att min far skall känna sig sårad af att se er visa tillbaka det enda bevis, han kan gifva på sin innerliga tacksamhet, och för öfrigt är det icke ni, utan er son, som här fäller utslaget.

Ary, som denna fråga också egentligen gälde, hade nu återvunnit fattningen och med sin van-

liga frimodiga och till hjertat gående röst sade han:

— Jo, min bästa fröken det fins verkligen ett bättre sätt för herr markisen att visa mig sin tacksamhet, så vida han öfver hufvud taget är skyldig mig någon sådan.

— Och detta vore? säg ut bara!

— Att han tilläte mig måla ert porträtt. Detta skulle bevisa, att han verkligen hyste intresse för mig, och att en Bernard ännu ägde hans aktning och förtroende. Säg honom detta och säg honom äfven, att jag tror, att konstnären blir större ju fattigare han är, såvida han i sitt bröst bär en gnista af den heliga flamman, och äger han icke *den*, kunna ej millioner göra honom till en sann konstnär!

Louise hade under tyst förtjusning åhört honom, och när han slutade, slöt hon ännu en gång fadrens och sonens händer i sina och sade med sin ljufva, låga stämma:

— Från denna stund bilda vi ett förbund mot markis de Marimar i akt och mening att förmå honom åter öppna slottets portar för den gamle Jean Bernard och hans son, monsieur Ary. — Nu ... nu tror jag fullt och fast på er båda och inom kort, — se här min hand derpå! skall markis de Marimar göra detsamma!

6.

Två fiender.

Då Louise tillsammans med Jean och Ary Bernard trädde ut ur Murgrönsnästet för att återvända till slottet, hade en omkastning i väderleken inträffat. Den nyss ljusblå himlen hade blifvit mörk och hotande, de tunga, regndigra molnen gingo tätt öfver bergstopparne, och då och då for en vindstöt tjutande ned från bergen och skakade i fullt raseri trädens kronor. Likväl blickade solen understundom fram mellan de slitna stormskyarne, kastande ett matt, blekgult sken öfver landskapet, som i denna belysning syntes vildt och dystert. Svalorna flögo ängsligt fram och tillbaka i luften och Miss, kattan, satt med slutna ögon och afvaktade ovädret under rosenhäckens skyddande löfverk.

— Det blir oväder... åska och regn sade Jean och räckte ut sin hand i luften för att känna efter om några regndroppar redan började falla. Och jag tror, tillade han vänd mot Louise, att ni gör klokast i att vänta här tills de der molnen laddat ur sig.

— Visst inte min herre! Jag har alltid önskat få vara med om ett oväder bland bergen, och jag skall bli förtjust om ett sådant tillfälle erbjöde sig nu.

— Lika lysten efter äfventyr som markisen var i unga år, mumlade Jean Bernard och gick att sätta sig på gungbrädet, hvilket var ställdt längs efter törnroshäcken till venster. Ary stod med armarne i kors på förstuqvisten och stude-

rade med spänd uppmärksamhet himlens blåsvarta färgton och de underliga molnformationerna.

Efter en stunds tystnad reste sig Bernard den äldre, gick fram till Louise och frågade henne, om hon ännu stode fast vid sitt beslut att, trots det annalkande ovädret, begifva sig på väg hem till Marimar. Hon besvarade jakande hans fråga, och Bernard fortsatte med öfvertygande röst:

— Men, fröken Louise, ni vet då icke, för hvilka faror ni utsätter er: det är ingen barnlek att företaga en vandring öfver den smala spången, som leder öfver »Skräckklyftan», då bräderna äro hala af regnet, och stormen hotar att hvilket ögonblick som helst störta er ned i den svindlande afgrunden. Och bergsbäckarne sedan! dessa skola oupphörligen hejda er och kanske tvinga er att vända om samma väg, ni kommit. De af stormen lösslitna klippblocken skola kanske krossa er, då de med åsklikt dån störta ned utför bergens afsatser. — Nej, fröken Louise, jag besvär er att stanna!

— Nej, nu måste jag vandra den der farliga vägen! ni har retat min nyfikenhet att se ett af naturens mest storslagna skådespel, och — jag skall tillfredsställa den! — Jag tycker, hvad mina vänner i Paris skola rysa, när jag i vinter vid thébordet berättar dem om ett oväder bland bergen!

— Men ensam kommer ni aldrig att få lemna Murgrönsnästet: i farans stund skall en Marimar ha en Bernard vid sin sida, sade Jean afgörande.

— Ni ämnar således sjelf...

— Inte jag, fröken Louise, men min son skall åtfölja er. Han är mera van än jag vid bergens faror och känner stigarne bättre, — dessutom är han säkrare på foten och vigare än den gamle Jean. — Ary!

Denne var dock så fördjupad i sina studier af himlens färg och molnens olika former, att han icke hörde fadrens till honom stälda rop utan

förblef i sin förra ställning, lugnt betraktande den svartblå himlen, som just i detsamma öppnade sig i ett svalg af bländande eld, åtföljdt af åskans mäktiga rulader, hvilka uppväckte bergens genljud. Louise skyndade fram till Ary och lade leende sin hand på hans arm:

— Är ni rädd, herr Ary?

Denne vaknade upp ur sina tankar och såg förvånad på henne.

— Rädd? — rädd!?

— Ja, förstå mig rätt. Jag menar inte rädd för åskan utan för att bli min vägvisare öfver bergen hem till slottet Marimar.

— Er vägvisare, fröken de Marimar ... er vägvisare ... nu?

— Ja, just nu, emedan jag inte har tid att dröja här längre.

— Men det är galenskap ... förlåt! jag ville säga, att ni borde betänka er, innan ni, en ung flicka ...

— Se så! glöm, att jag är en stackars liten qvinna, och för en karl bör det just ej vara så synnerligen farligt att i dag våga sig öfver bergen.

Ary skrattade.

— Nå, men hvad skrattar ni då åt, — det är väl inte åt mig, hoppas jag?

— Om förlåtelse, min fröken, men jag skrattar verkligen åt er, som är så nyfiken att se, huru en ovädersdag tar sig ut i bergen, att ni förnekar ert eget förtjusande kön för att kunna få tillfredsställa er nyfikenhet.

— Det är inte nyfikenhet! utbrast Louise litet harmset.

— Nåväl, svarade Ary lugnt, så är det ett begär att likna oss män i djerfhet och trots.

— Jag skulle vara ... *emanciperad!?*

Och i stället för att svara log Ary, den oförskämde helt fint, alldeles som medgaf han till en

del detta. — Oh! hvad hon var ond på honom ... att just han också till slut skulle komma fram med det, som så många hade sagt henne förut ..., att just han skulle upptäcka hennes begär efter att få namn om sig för att vara modig och oförvägen. Hertigen hade en gång sagt henne skämtande, att hon i framtiden skulle komma att bli bra karlavulen, om hon fortsatte med att rida, jaga och begå allehanda pojkstreck; — *då* hade hon bara skrattat, men när nu Ary ... oh! hon vore färdig att gråta af vrede öfver, att han kunde finna henne oqvinnlig. Var hon då verkligen detta? Åh ja, nog var hon en liten yrhätta, men karlavulen ... bah! Ary hade bara skämtat, och i sjelfva verket hade han äfven gjort detta, fastän hon lagt så stor vigt på hans ord. Det var då också retsamt, att hon skulle fästa så mycket afseende vid, hvad han sade henne! Kanske skulle han kunna afhålla henne från att nu vandra till fots hem öfver bergen och således komma henne att gå miste om en mängd storartade scenerier? Visst inte! hon ville visa honom, att hon brydde sig inte en smula om honom!

— Nå väl min herre, sade hon med kufvad harm, så får jag väl gå ensam, efter som ni för egen del fruktar att vara med om färden. Farväl, herr Ary Bernard! — vi återse hvarandra framdeles!

Hon neg djupt för den unge mannen och utan att vidare bevärdiga honom med en enda blick gick hon till Jean för att taga afsked af denne, hvilken under tiden sysselsatt sig med att binda upp törnroshäckens grenar med bast, på det att vid ett inträffande hällregn dessa icke måtte slås till marken och släpas i smutsen.

Men Ary stod der på förstuguqvisten slagen af häpnad och ett rof för de mest stridiga känslor. Jo, han hade just stält vackert till! Han hade icke

kunnat förmå henne att slå det beslut, som hon fattat, ur hågen: — han hade endast gjort henne missnöjd med honom och kanske kommit henne att tro honom vara feg. Och nu skulle han låta henne gå ensam... ensam öfver spången, som ledde öfver »Skräckklyftan?» — Nej, — tusen gånger nej! så oartig, så oridderlig kunde han icke vara! Han tog ett språng ned ifrån den låga förstuguqvisten, och i nästa ögonblick stod han rodnande och förlägen framför henne med hatten i hand. Gubben Bernard såg förvånad på honom och sade barskt:

— Pojke! du har väl icke nekat att bli fröken Louises följeslagare?

Ary besvarade icke fadrens fråga utan vände sig genast till Louise.

— Ett ord, fröken Louise de Marimar!

— Till er tjenst! svarade hon litet snäft.

— Förlåt mig, om jag nyss sårade er, sade han hjertligt, och låt oss fortfarande vara vänner, — det vore synd, om en bekantskap, hvilken börjat på ett så egendomligt sätt, som vår, skulle sluta så snart och af en så obetydlig orsak!

— Ja, vet ni, herr Ary, det tycker jag med!

Och med dessa ord lade hon med ett godt leende sin hand i hans.

— Om ett ögonblick skall jag vara färdig att bli er vägvisare. Jag måste endast byta om drägt, ty den här duger sannerligen icke. Bed min far under tiden bryta er en vacker bukett af röda och hvita rosor: troligen kunna ej slottet Marimars törnrosor mäta sig med dessa! — au revoir!

Han bugade sig lätt och skyndade in i huset. Gubben Bernard började strax att laga i ordning en praktfull bukett åt Louise, och för hvarje ros han bröt, mumlade han något mellan tänderna och skakade betänksamt på hufvudet. Louise passade på tillfället att under den unge mannens från-

varo fästa upp sin klädning och göra sig fullkomligt i ordning till den äfventyrliga färden. Slutligen hade Jean sin bukett i ordning och räckte den åt den unga damen med ett vänligt och vördnadsfullt: håll till godo, fröken! Hon tog endast en liten förtjusande rosenknopp ur buketten, hvarpå hon räckte den tillbaka åt Jean, som i högsta grad förundrad öfver detta hennes handlingssätt vägrade att taga den åter.

— Vill ni inte behålla buketten?

Hon fäste leende rosenknoppen i sitt mörka, rika hår, under det hon svarade:

— Jo, men som jag ej kan bära den med mig och inte tillåter er son att besvära sig dermed, måste ni... ni sjelf i morgon bittida komma med buketten till slottet, — förstår ni, herr Bernard?

Den gamle mannen skakade nekande på hufvudet, medan han kort och bestämt upprepade:

— Aldrig... aldrig kommer det att ske!

— Ni erkänner ju mig som slottet Marimars herskarinna, Jean?

Han bugade sig djupt till svar, och man såg på hans förfärade min, att han väntade, hvad som komma skulle.

— Nå väl, sade hon höjande sin alpstaf liksom en spira i luften, då befaller jag att, — såvida ni inte föredrar min fullkomliga onåd! infinna er med den der buketten i hand i morgon bittida på slottet Marimar!

Också nu bugade han sig blott till svar.

Just i det samma kom Ary ut till dem och förklarade sig vara färdig att åtfölja Louise. Han var iklädd sin jagtdrägt, bar en knif instucken i bältet och en jernskodd staf i handen. Sedan han tagit farväl af fadren vände han sig till fröken de Marimar:

— Låtom oss begifva oss af, fröken! Ovädret är inte långt borta: åskan har redan gifvit första

signalen, och jag kände nyss ett regnstänk, — det är hög tid, om vi skola hinna öfver bergen, innan ovädret bryter löst på fullt allvar.

— Farväl då gamle vän! — och glöm inte ert löfte att komma till slottet i morgon bittida!

Hon tryckte hans hand i sin och strax derpå hade Ary och den unga fröken de Marimar vid det bästa lynne i verlden lemnat Murgrönsnästet, der gamle Jean Bernard stod ensam qvar, lutad mot en af grindstolparne, och såg efter dem med en lång, kärleksfull blick, der de hand i hand gingo fram öfver den gröna ängen och slutligen försvunno mellan almarnes och ekarnes hundraåriga, mossklädda stammar för att efter en stund visa sig der uppe på den smala stigen, hvilken slingrade sig fram mellan klipporna och sedan fördjupade sig i täcka dalgångar, der ögat möttes af den friska grönskan hos yppigt växande slingerväxter som täckte de nakna, brant stupande klippväggarne med tapeter, väfda af jordens konstnärligaste väfvare, mäster Natur.

Då Jean icke kunde uppfånga en enda skymt mera af de båda för honom så dyrbara varelserna, vände han sig dröjande om och gick, under det han mumlade för sig sjelf:

— Jag går väl ned på en stund till min vän Gerald, skogvaktaren, — det skulle bli så dystert att sitta ensam der inne i stugan under ovädret, då man nyss haft ungdom och glädje omkring sig.

Och der stod nu Murgrönsnästet tomt och ödsligt under de svartblåa åskmolnen, der stod det och lyssnade till sagorna, som murgrönan och rosenhäcken hviskade under sakta sus till hvarandra. Ack, en slingrande, gammal murgröna har så mycket att berätta för en liten älskvärd fröken Törnros, och den senare har så många hjertehemligheter att anförtro den förra, då man, som våra växter hade gjort, hela sekler stått som en

skyddsvakt kring samma menniskoboning. Men snart tystnade både murgrönan och rosenhäcken, ty skrällande började åskan företalet till en väldigare och allvarsammare saga än blommornas små naiva hjerteutgjutelser. Himlen öppnade sig stundom för ett ögonblick i afgrunder af eld för att strax derpå förvandlas till en svart bårduk, spänd öfver jorden, en jättelik graf för ramlade illusioner och brustna hjertan, för gäckade förhoppningar och svikna löften...

Grinden slogs plötsligt upp, och en manlig gestalt, insvept i en pläd och med hatten djupt nedkragen i pannan för att icke en stormil skulle slita den från hjessan, inträdde på gården och såg sig omkring med forskande blickar.

— Här borde man väl kunna få tak öfver hufvudet, mumlade han och närmade sig med raska steg huset, klappade först sakta och sedan hårdt på dörren. Då ingen öppnade, tog han ett tag i dörrlåset och vred om detta, hvarvid dörren gick upp, lemnande vägen fri till det inre af huset. Han stannade likväl tvekande på tröskeln och ropade inåt kammaren:

— Hallo! är det någon här?

Intet svar.

Då kastade han af sig pläden, aftog hatten och inträdde med dröjande steg i kammaren. En flammande blixt belyste honom i samma ögonblick, och kastade ett blekblått skimmer öfver hertig de Vargas' vackra, formfulländade drag.

— Hvilket löjligt äfventyr! tänkte hertigen, der han stod allena i den halfmörka kammaren, ty fastän det var midt på förmiddagen, var det lika skumt som vid nio tiden en sommarqväll, hvilket löjligt äfventyr! ute på jagt efter en, — hvad skall man säga? — en dimfigur, ett spöke, — nej, dertill var denne hotande jude allt för mycket verklighet! — nå väl, ute på upptäcktsresa

efter herr Nathan Levy, öfverraskas jag af ett fördömdt oväder, förirrar mig bland bergen och föres som af en liten välvillig fe rakt fram till en bebodd koja, men i hvilken man icke en gång är i stånd till att upptäcka skuggan af en invånare, — i sanning egendomligt!

Och markisen skrattade, men det ljöd så underligt och hemskt i den tomma kammaren, att han genast upphörde dermed och gick några steg framåt för att göra sig närmare bekant med rummet och af dess innehåll sluta sig till, hvilka dess innevånare voro, och hvad de sysselsatte sig med. Ett staffli! Han kastade en blick på taflan, hvilken var uppställd på detta och for tillbaka af häpnad.

— Hvad vill detta säga? utbrast han nästan förskräckt, det är ju ett porträtt af Louise de Marimar! Hon går således hit och sitter för en målare . . . för en målare! — och hvilken?

Han förde handen till pannan och funderade länge.

— Ah! jag har det! ropade han plötsligt, det är Ary Bernard! den unge mannen, som räddade henne!

Han höjde taflan i luften för att krossa ramen mot golfvet och sedan trampa på denna fördömda duk, på hvilken sonen till en hans hemlige fiende fästat dragen af den qvinna han älskade. Men ögonblickligen hejdade han sig och ställde varligt taflan tillbaka på hennes plats.

— Låtom oss icke begå några pojkaktigheter! mumlade han med rynkade ögonbryn och gick fram till bordet, öfverhöljdt med ritningar, utkast till oljefärgstaflor och poemer. Han log ett sardoniskt leende, när hans blick föll på allt detta och tog på vinst och förlust upp ett af de fullklottrade bladen och läste då:

Till fröken *Louise de Marimar:*

En enda afton såg jag henne blott,
men det var nog att henne evigt minnas,
Det mörka ögat log så ljuft och godt
och varmare än någon annan qvinnas.

Hertigens blick mulnade, medan han läste, och ett ondskefullt leende hvilade på hans läppar, när han halfhögt läste vidare:

Och hvilken fin profil! När den jag såg,
jag tänkte på ett marmorslott i skogen,
der i förtrollad sömn stolts jungfrun låg
i ljufva drömmar om sin älskling trogen.

— Morbleu! pojken skrifver inte illa! — hon måste väl ej hafva sett detta: man kan aldrig veta, om icke detta skulle slå an på ett flickhjerta!

Hertigen stod ett ögonblick försänkt i tankar, sedan han läst den lilla dikten, Arys första kärleksdröm. Derpå vek han försigtigt ihop papperet och stoppade det i sin bröstficka.

— Han älskar henne och upprepar det på rim och meter. Jag vill gömma hans poetiska utgjutelser bland mina öfriga curiositeter, och dessutom kan det vara onödigt, att *hon* får kännedom om hans förmåga att skrifva vers! Men, utbrast han, tänk, om hon också älskar honom, om denna fördömde Bernard skulle korsa mina planer och stjäla föremålet för min kärlek, då . . . ja, då . . .

— Då, afbröt honom en djup, fast stämma, är det endast den guddomliga rättvisan, som slutligen straffar dig, hertig de Vargas, då söndersliter ödet sjelf de ränkfulla, listiga nät du spunnit sen många år tillbaka kring ätten Marimar!

Hertigen vände sig häftigt om och befann sig stående ansigte mot ansigte med Jean Bernard, hvilken hade återkommit från Gerald, skogvaktaren, och helt oförmärkt inträdt i kammaren, der han till sin förvåning funnit hertigen och kommit att höra dennes senaste yttrande:

— Hvad! det är ni, Jean Bernard?

Denne tog ett steg fram emot hertigen.

— Ja, det är Jean Bernard, som för er skull jagats från slottet Marimar, som för er skull måst under många år vidkännas sin herres förakt och icke vågat bära sin panna högt inför menniskor, emedan ert brott satt en skamfläck på hans panna och gifvit honom till pris åt verldens hån och misstankar.

— Låt oss inte spela tragedi, min vän, — vi känna ju hvarandra! sade hertigen i en lätt ton.

— Vi känna hvarandra! — ja, ni har sannerligen rätt! Allt för väl känner jag er, herr hertig, och derför varnar jag er för att söka sträfva efter den rena, oskyldiga fröken de Marimars hand, ni, som varit — *hennes moders älskare* . . .

— Och om jag likväl skulle göra henne till hertiginna?

Jean Bernard hade lagt armarne i kors öfver bröstet och såg hertigen med sina skarpa, stålgrå ögon rakt i ansigtet, sägande:

— Då berättar jag markisen historien om diamantkorset.

— Ni skulle våga!

Hertigen lyfte ursinnig af vrede sin knutna hand för att slå den gamle, men denne blef stående helt stilla, och ej en muskel rörde sig i det öppna och ärliga anletet.

— Slå till, hertig de Vargas, det lär väl ej vara första gången, ni bär hand på en gubbe!

Hertigen hade afkastat den vanliga masken från sitt ansigte, hans drag voro förvridna af raseri; man skulle i detta ögonblick omöjligen kunnat igenkänna den ädle, artige hertig de Vargas med det lugna småleendet på läpparne och den eleganta hållningen. Skälfvande i hela kroppen, med stel blick och knutna händer gick han fram och tillbaka på golfvet, noga bevakad af

Jean, hvilken väl visste, att han i hvilket ögonblick som helst kunde vänta ett lömskt öfverfall. Slutligen stannade han likblek framför Jean Bernard och sporde med en stämma, som han sökte göra klar och lugn:

— Vet ni, hvarför ni förbjuder mig att söka vinna Louises hand?

— Jag har nyss sagt er detta, hertig de Vargas: emedan ni var markisinnan de Marimars älskare.

Hertigen smålog fint och sade i en ironisk ton:

— Så, ni vill verkligen inbilla mig, att detta är den verkliga orsaken, och ni vill, att jag skall vara nog naiv att tro på den. — Nej, gamle oegennyttige vän, det fins en annan! Jag har genomskådat er: slumpen eller min gode skyddsande, — så vida hertig de Vargas kan göra anspråk på att ha någon sådan! — ha uppdagat för mig den rätta orsaken, källådern, från hvilken ert hotande löfte att berätta allt för markisen hade sin upprinnelse.

Hertigen närmade sin mun intill gubbens öra och hviskade:

— Er son älskar fröken de Marimar!

— Jag vet det, svarade Bernard med lugn röst, och jag skall med Guds hjelp bota honom från de der grillerna.

Detta svar väntade icke hertigen, och den gamle Jean Bernards lugn retade honom.

— Men om Louise älskar Ary, skall ni äfven då bota honom för hans galenskap, skall ni icke då se igenom fingrarne med hans dåraktiga kärlek och låta de båda unga bli edra förespråkare hos markis de Marimar?

— Aldrig! I hvilket fall som helst sliter jag dem från hvarandra, och min försoning med min ädle herre, markisen, lemnar jag i Guds händer.

Hertigen stod en stund fördjupad i tankar, derpå började han i en inställsam och hviskande ton, just en sådan ton, som en man af verld begagnar mot en man af folket, när den förre vill vinna den senare för sin sak:

— Bernard! låt oss vara vänner! att jag gjort er mycket ondt, att jag är den egentliga orsaken till ert aflägsnande från slottet, nekar jag inte till, men på er sjelf beror det, om jag skall förklara er oskuld för markisen, och denna åter öppna sina armar för er.

— Hör jag rätt! Ni vill sjelfmant bekänna allt för markis de Marimar, ni vill gifva er sjelf till pris för hans vrede och förakt?

— Som ni säger, och ni behöfver endast lofva mig en sak för att allt åter skall bli godt och väl mellan markisen och er.

— Och detta löfte gäller hvad? frågade Jean med misstänksam röst och en forskande blick på hertigens ansigte, men detta uttryckte i denna stund endast vemodsfullt allvar och Jean, den gamle beprófvade Jean, var nära att bli bedragen deraf.

— Hvad detta löfte gäller? Jo, hör på min vän!

Hertigen måste dock för ett ögonblick dröja med förklaringen, ty åskans dunder kom rummets fönsterrutor att skallra och öfverröstade hvarje mensklig stämma som sökte göra sig hörd. Då åskans dån slutligen dött bort i fjärran, och endast regnets slag mot rutorna störde tystnaden, började hertigen med patetisk röst:

— Jag vill bikta mig för er, Jean Bernard, och sedan vädja till ert ädla hjerta och begära er hjelp för att resa mig ur den lastens dy, i hvilken jag dag från dag sjunkit allt djupare. En svag moders dåraktiga kärlek, en furstlig rikedom och ett lidelsefullt lynne hafva fört mig in på af-

vägar, der jag vid hvarje milstolpe förlorat något af min heder och min förmögenhet, och tidtals har jag varit helt och hållet i saknad af båda delarne. Som en vänlig stjerna glänser markisinnan de Marimars namn på minnets himmel och vid tanken på henne fyllas mina ögon med tårar, ty, gamle man, jag älskade henne med ett ynglingahjertas hela glöd. Och ni kan då tänka er, hvilka minnen, som vaknade i mitt hjerta, hvad jag erfor för en salig fröjd vid åsynen af henne, som var en föryngrad, härlig bild af den qvinna, jag förr älskade, och jag tyckte mig höra en röst hviska bedjande och mildt i djupet af mitt hjerta: »tag Louise de Marimar till din hustru: denna engel skall omskapa dig till en man, värdig hennes kärlek och att tjena Frankrike!

Oh! den hertigen var en ypperlig skådespelare! Han skulle ha gjort storartad lycka i ett sensations-drama och blifvit applåderad af hela teatersalongen. När han spelade denna scen hade han endast *en* åskådare, men denna narrade han till att bli rörd genom sin tekniska talang och effektfulla deklamation: Jean Bernard vände sig bort för att dölja sin ofrivilliga rörelse, men då han kom att hastigt vända sig om, fann han ett hånfullt, stygt leende på hertigens läppar och i samma ögonblick gick ett ljus upp för den gamle: hertigen hade velat lura honom och stjäla sig till hans medlidande, — ah! nu hade han honom fast! Likväl lät icke Jean märka, att han upptäckt, att hertigen fallit ur sin roll, utan fortfor att helt lugnt betrakta hertig de Vargas' af djup rörelse genomskimrade drag.

— Och löftet, löftet? upprepade Jean Bernard med sitt vanliga lugn.

— Nå väl, Jean, återtog då hertigen, ni kan rädda mig från att djupare nedsjunka i synder och brott, — endast *ni* kan skänka mig den ängel, vid

hvars hand jag glad och lätt till sinnes skall genomvandra sjelfva skärselden för att befriad från synden, försonad med Gud och mina medmenniskor inträda i den rena kärlekens himmel!

O, frasmakare, trodde du sjelf på hvad du yttrade eller var allt detta endast ord, »idel ord!» som Hamlet säger. Ja, detta torde blifva svårt att afgöra, men det säkra är att Jean Bernard trodde icke ett ord af hertigens anförande; — han lade helt stilla sin hand på Gaston de Vargas axel och sade med eftertryck:

— Om förlåtelse! . . . men ni är en *skurk*, hertig!

Denne ryggade några steg tillbaka och betraktade Jean med en af vrede gnistrande blick.

— Tag er tillvara, Bernard, tag er tillvara! ropade han.

— Gå, hertig de Vargas, jag har genomskådat er! Ni trodde er kunna triumfera öfver min lättrogenhet, men gamle Jean var för skarpsynt, alldeles för skarpsynt, ser ni. Våga, våga att sträcka edra i last sölade händer efter min herres, markis de Marimars dotter, våga att ännu en gång söka köpa mitt tysthetslöfte genom att lofva att i en framtid rättfärdiga mig inför markisen. Jag skulle visserligen återvinna den heder, man beröfvat mig, men markis de Marimar skulle, då hans ögon blifvit öppnade, då han såg sin dotter vanärad genom giftermålet med en bof, dö af sorg, och jag skulle få min herres död på mitt samvete. — Nej, gå, hertig de Vargas . . . jag skulle kunna döda er!

Hertigen hade med framåtlutad kropp, liksom en tiger färdig till språng, lyssnat till Jean Bernards ord, och hans blickar följde hvar och en af den gamles rörelser. Akta dig, gubbe! du har att göra med hertig de Vargas, med honom ensam, och du har krossat hans framtidsplaner, stält hin-

der i vägen mellan honom och den qvinna, som han lidelsefullt älskade, och som måste blifva hans, om också himlens och afgrundens makter uttalade sitt: »veto!»

I samma ögonblick gubben Bernard slutat tala, störtade hertigen på honom, och slog sina armar med ett rytande kring hans hals. Jean hade varit alldeles oförberedd på detta, och han vacklade några steg tillbaka för tyngden af hertigens kropp, men i nästa stund, då han hunnit samla sina krafter, stod han stark, som en vågbrytare i bränningarne, mot hertigens angrepp, och med en kraftig ansträngning af sin lediga arm slungade han hertigen som en boll ifrån sig. Denne föll till golfvet, men reste sig genast, ryckte till sig en jagtknif med hjortskinnsskaft, hvilken hängde på väggen, och störtade ännu en gång mot Jean Bernard. Striden blef förfärlig. På ena sidan kroppsstyrkan parad med kallblodigheten, på den andra smidigheten i rörelser förenad med listen. Oupphörligen hotade den skarpa dolkklingan Jeans hufvud eller bröst och endast genom att gå till väga med lugn och besinning, lyckades han afvärja faran. Slutligen fälde Jean sin fiende till golfvet, vred med ett tag knifven ur hans hand och riktade den utan ett ord mot hertigens hals. Gaston de Vargas blundade och väntade att känna det kalla, uddhvassa vapnet inträngа i sin strupe, men plötsligt reste sig Jean bröt af dolkklingan och upprepade ännu en gång, visande mot dörren, sitt varnande:

— Gå! . . . gå, hertig de Vargas!

7.

I Djefvulens smyghål.

Och hertig de Vargas gick, sedan han tryckt hatten på hufvudet och svept pläden omkring sig. Det sjöd i hans ådror och kändes, som om han hade feber; kring hans panna var det, som hade man spänt en ring af glödande jern, och stundtals skakades han af en häftig frossbrytning. Men alltjemt gick han framåt, piskad af stormen och regnet, framåt öfver stela klippor och skummande bergsbäckar. Stundom stannade han, bländad af någon blixt, och lyssnade med ett leende på läpparne till åskans utdragna mullrande, hvilket, enligt befolkningens mening, — ögonblickligen uppväckte de slumrande bergsandarne, som för att åter falla i dvala och glömma sina sorger slogo sina jättelika hufvuden mot bergshällarne så, att det dånade som om jorden äfven hade en åska.

Ju högre uppåt bergen hertigen kom, desto vildare och dystrare blef trakten, men desto lugnare och lättare till sinnes blef hertigen. Draget af hån och trots lägrade sig åter öfver hans ansigte, och hans gång hade blifvit fast och spänstig.

— Fördömda regn, som aldrig upphör! knotade han strykande med handen öfver sina genomblötta kläder, hvilka icke hade haft det ringaste skydd mot regnet af pläden, som en stormil strax i början slitit från hertigens axlar och begraft på bottnen af en ravin.

— Och hvar befinner jag mig? frågade han halfhögt sig sjelf, seende sig omkring. Jag har ej den äran att känna dessa klippor, och de ha ej den höfligheten att presentera sig. — Ah, Bernard, tjurhufvud! jag skulle förlåtit dig allt, om du endast visat mig den artigheten att låta mig stanna under ditt tak, — Fi donc! tänk, om min lilla kusin, Griselle i Paris skulle få se mig på det här viset!

Hertigens goda lynne, den strömfåra af humor, som genomlöpte hans hjerta, kunde inte helt och hållet grundas igen; liksom de flesta skälmar var han ej i stånd att försjunka i melankoli och dysterhet utan sökte genom ett gladt lynne skingra skuggorna af det förflutnas minnen, när dessa likt hotande spökgestalter trängde sig inpå honom. Så äfven nu. Hertigen försökte taga saken från den komiska sidan och skämta bort intrycket af det nyss timade uppträdet.

Han började undersöka platsen för att om möjligt erhålla något skydd mot ovädret, som tilltog för hvarje ögonblick och här uppe bland bergen rasade mera otygladt och vildt än nere i dälden.

Stället, på hvilket han befann sig, tycktes ligga långt borta från banade vägar, ty ingen stig, upptrampad af menniskofot, ledde öfver den mjuka, gröna mossan, ingen tillstymmelse till boningshus skymtade fram ur dessa fantastiska klippöppningar, genom hvilka man såg ut öfver det härliga, skiftande landskapet Avergne. Äfven måste den bergsplatå, på hvilken han klättrat upp, ligga mycket högt öfver hafsytan, ty molnen rispade upp sig på bergstopparne, hvilka höjde sig öfverallt omkring honom, och då åskan gick, darrade bergen på sina grundvalar, och det kändes, som skulle allt störta tillsammans. När det blixtrade tycktes det honom, som höljdes bergstopparne i draperier

af flammande eld, och han kunde följa blixtarnes zigzag-linier, då de sköto ut i rymden under honom. Långt borta i bakgrunden af bergsplatån öppnade sig en gapande klyfta i hästsko-form, en becksvart öppning, som en gammal romare otvifvelaktigt skulle hafva ansett vara en nedgång till underjorden. Dit styrde nu hertigen sina steg för att finna ett önskadt skydd mot det fördömda oväder!

Dröjande inträdde han i grottan.

En fuktig luft slog honom till mötes, och när han vant sig vid mörkret, började han försigtigt att gå framåt. Efter några minuter påträffade han en knippa torkadt gräs, och det föll honom genast in, att han nu genom detta kunde för ett ögonblick sprida ljus i denna mörka håla. Han framtog sitt tändsticks-etui, drog eld på en strykstick och antände gräset. Detta flammade upp och spred en stark belysning öfver de närmaste föremålen.

Hertigen drog sig ögonblickligen förfärad tillbaka: han stod alldeles vid randen af ett brådjup, hvars botten han icke var i stånd att upptäcka. Genast tog han upp en sten och kastade ned den i afgrunden, böjde sig öfver denna och lyssnade med återhållen andedrägt ... Plums!

— Sålunda vatten! utbrast han, och doft svarade grottans eko: vatten!

Gaston de Vargas ryste, och kallsvetten började perla på hans panna. Och denna eld, som redan höll på att slockna! Hvarifrån skulle han taga bränsle för att underhålla den? I sin öfvergifna belägenhet tyckte han sig i elden äga en vän, en olyckskamrat, och han ville göra allt för att få behålla sitt sällskap.

Sedan han länge och förgäfves sökt efter något brännbart ämne, fann han slutligen i en af grottans gömslen en murken trädgren, och med

ett halfhögt utrop af tillfredsställelse antände han den och trädde med den improviserande facklan i handen fram till afgrundens rand och lyste nedåt.

Den djupa klyfta, i hvilken grottan slutade, ägde lodräta väggar och på hennes botten syntes ett svart, stillastående vatten, som på vissa ställen genom eldskenet erhöll en blodröd färg och ett visst utseende af lif, som det darrande, flämtande fackelskenet skänker åt de föremål, på hvilka det faller.

Men rörde sig verkligen icke någonting der nere i dyn, var det blott fackelskenet, som kunde åstadkomma dessa slingrande rörelser i vattnet? Och der i en af klippans remnor! såg det icke ut som ett gissel, hvilket med korta uppehåll svängdes ut ur bergväggen för att strax derpå åter försvinna. Och der på stenen, som sköt upp ur vattnet! låg icke på den något, som liknade ett svart, glänsande rep, lagdt i ringlar?

Det var en orm, uppsväld, vederstygglig, hvilken nyss slukat sitt middagsmål och nu lät maten smälta i ro.

Hertigen stack in facklan mellan ett par klippblock och fördjupade sig i åskådandet af den tafla, som låg utbredd i det rödaktiga halfdunklet under honom. Nästan tvingad dertill af en magnetisk dragningskraft följde han med blicken en orm, jagande en liten oskadlig ödla, och han skrattade för sig sjelf, då vattenormen slutligen med en blixtsnabb rörelse kastade sig öfver ödlan och slukade henne. Kanske tänkte han dervid på sig sjelf och Louise, kanske fann han en viss likhet mellan sig sjelf och den der ormen, hvilken, jagande ödlan, förföljde denna från den ena stenen till den andra och sökte tjusa den genom glansen från sina klara, listiga ögon ...

— Jag undrar hvad den här besynnerliga

grottan kan heta? utbrast Gaston de Vargas, slitande sig ifrån skådespelet der nere, det skulle sannerligen roa mig att veta, ty den är alldeles i min smak! — Kanske fins det någon inskrift på en berghäll eller någonting annat, som i all tysthet kan nämna för mig grottans namn!

Han tog den brinnande trädgrenen och började noga syna klippväggarne, tills han slutligen alldeles vid ingången till grottan fann följande inskrift, skrifven med rödkrita på en sten, som sköt ut ur klippväggen: *La retraite du Diable.*

— Det tyckes som skulle den hedervärde Mefistofeles och jag ha samma smak i fråga om boningsrum, men efter min död blifva vi bestämdt af skilda åsigter! — Djefvulens smyghål!... Jag kan tänka mig, af hvilken orsak hålan fått detta namn, och lustigt måste det hafva varit att se monsieur Satan som en orm slinka undan i en remna och från sitt säkra gömställe hånle åt de goda munkarne, hvilka med krucifix, vigvatten och dussintals »vik hädan du orena ande!» drifvit honom från öppna landsvägen in i det här råtthålet. Regnet dref mig hit in, munkarne drefvo in satan, och både oväder och munkar ha' aldrig varit några af mina favoriter, — men jag glömmer ju mina vänner ormarne!

Han aflägsnade sig åter från grottans öppning, gick fram till den vidunderliga klyftan och blickade ned i den, sedan han stuckit in facklan i samma remna som förut. För att framkalla lif och rörelse nere i det svarta, här och der rödskimrande vattnet klappade han ett par gånger hårdt i händerna, och följden af denna handling öfversteg vida hans förväntningar. Ur djupet höres genast ett egendomligt hväsande ljud, och han såg huru hela vattenpölen liksom genom ett trollslag förvandlades i ormar, hvarje klippspets fick lif, och ur hvarje remna stucko

ormhufvuden fram, som under hväsningar slingrade sig hit och dit. Men i nästa ögonblick var den äckliga synen försvunnen och det svarta vattnet låg der stilla och dödt med endast några bubblor på ytan, hvilka uppstått genom ormarnes häftiga rörelser. Hertigen ryckte facklan, hvilken var nära nog nedbrunnen, till sig och vände sig om för att gå; till och med han hade fått nog af det fasaväckande.

Han stannade häftigt och såg framför sig med en stel blick. Nathan Levy, juden, stod med korslagda armar midt i öppningen, som ledde in till grottan, stod orörlig som en bronsstaty och betraktade hertigen med brinnande blickar, under det han hade sin hand instucken i barmen, liksom omfattade den en dolk eller något annat anfalls- eller försvarsvapen. Gaston de Vargas kunde icke taga sin blick ifrån den gamle juden, och han gjorde en rörelse, som skulle han hafva velat falla på knä, men lemmarne nekarne honom sin tjenst, och hans stapplande tunga kunde endast med korta uppehåll framstöta ordet:

— Nåd ... nåd ... nåd!

— Gaston de Vargas! din timma är slagen: Rachel, min dotter, dog i natt. Det är du som mördat henne, och jag har svurit din undergång. Lagen skulle fria dig, men jag dömer dig till döden. Gör dig beredd, ty ingen mensklig makt förmår rädda dig!

Juden drog fram handen, som han haft dold under vecken på sin kaftan, och mynningen af en revolver såg hotande hertig de Vargas i ansigtet. Denne vaknade genast till besinning, så snart det hemska och öfvernaturliga bortfallit från Nathan Levy, och denne sigtade på honom med ett verkligt och nutida vapen, — en revolver.

— Skjut! jag fruktar icke att dö! ropade hertigen och öppnade armarne liksom för att taga

emot kulorna, döda mig om ni så vill, men kom ihåg, att ni dödar en oskyldig! Var det mitt fel, att Rachel älskade mig, och att hon icke var nog stark att motstå frestelsen?

— Du skymfar mitt döda barn! är det ej nog, att du bäddat henne en för tidig graf och hopat hån och smädelse öfver hennes hufvud?... Gaston de Vargas? du är den onde sjelf, och må du för evigt brinna i Gehenna!

Juden afsköt två skott efter hvarandra, men kulorna hade förfelat sitt mål, emedan hertigen just i samma ögonblick, som Nathan tryckte af, släckt den brinnande grenen och kastat sig ned på stenhällen. Krutröken gjorde nu mörkret ännu tätare och hindrade de båda dödsfienderna att strax i början se hvarandra, men de, så att säga, kände på sig, att de höllo sig i hvarandras närhet, afvaktande ett gynsamt ögonblick för att tillfredsställa sitt hat.

Hertigen hade icke förgäfves studerat ormens rörelser, när han jagade efter ödlan: Gaston kröp smidigt och tyst efter marken, och hans ögon, som nu fullkomligt vant sig vid mörkret, släppte ej Nathan ur sigte, der denne med revolvern i ena handen och försigtigt trefvande för sig med den andra, kom smygande rakt fram emot hertigen, som med hakan stödd i händerna och ett lugnt leende på läpparne såg honom nalkas. Plötsligt förvreds hertigens drag af en vild, nästan ursinnig glädje, och han måste bita sig i tungan för att icke brista ut i ett hejdlöst, skallande skratt. — Ah, att han inte förr kommit att tänka derpå! Afgrunden, ormgrottan fans ju der!... han behöfde ju endast draga sig intill klippväggen och hålla sig tyst, så var han ju räddad och till på köpet för alltid befriad från en af gengångarne från det förflutna och från den, som var den farligaste af dem alla. Nathan skulle, okunnig om faran, fort-

sätta sökandet efter sin fiende tills ... ah, hvad ormarne skulle spisa läckert och ödlorna sedan!

Nathan skred allt fortfarande långsamt framåt och befann sig nu alldeles invid hertigen, ännu blott några steg och denne skulle obehindradt kunnat smyga sig ut ur grottan, medan den förorättade fadren hjelplöst störtade ned i klyftan. Men himlen tillät icke detta; här öfvergafs hertigen af sin vanliga lycka, och hans offer skulle nu icke längre behöfva förgäfves ropa efter hämd. En flammande blixt, som varade i flera sekunder, fylde grottan med bländande ljus, och Nathan uppfattade i ett nu sin farliga ställning. Han såg hertigen hopkrupen och hånleende tätt bredvid sig och några steg derifrån den svarta, gapande klyftan, som varit nära att bli hans graf.

Då hertigen märkte, att Nathan upptäckt honom, sprang han upp och gick juden så nära in på lifvet, att denne icke kunde göra något bruk af sitt skjutvapen utan bortkastade det för att genom brottning afgöra striden. Så länge åskeldens ljus upplyste grottan stodo de orörliga och stirrade på hvarandra, men i samma ögonblick mörkret åter tjocknade omkring dem, störtade de på hvarandra och började brottas. Nathan Levy var visserligen till åldern kommen, men hans kroppskrafter voro ännu oförsvagade, och hans växt var en jättes. Också kände den veklige hertigen att hvarje försök att slå juden till marken eller stöta dennes hufvud med våldsamhet mot klippväggen var förgäfves. Då begagnade han sig af det enda medel, som stod honom till buds: han sänkte sin mun mot Nathans axel och lät sina tänder inträngа djupt och kraftigt i denna. Den sårade gaf till ett förfärligt skri af smärta och slöt sina armar med förtviflans styrka kring hertigen, som dervid förlorade sansen och till utseendet liflös gled ur sin fiendes armar och ned till dennes fötter, der

han förblef liggande. Nathan böjde sig öfver honom och betraktade honom med en blick, som sade så mycket som: nu är du min, nu kan ingen rycka dig undan min hämd!

Derpå tog han den sanslöse hertig de Vargas i sina armar, bar honom fram till klyftans rand och höll honom en stund sväfvande öfver brådjupet.

— Må Gud förlåta mig, hvad jag i denna stund gör, sade han med dämpad röst, men jag kan icke förlåta denne: hon var mitt allt i denna verlden, hon var solljuset, glädjen i mitt dystra, ensliga lif! och han har röfvat henne ifrån mig — Gud vare dig nådig på den yttersta dagen!

Han släppte hertigen, och strax derefter hördes ett doft plaskande, åtföljdt af ormarnes hemska väsande, hvilka ånyo störtes i sin sömn. Några ögonblick förgingo ... en djup qvalfull suck steg upp ur klyftans natt ... allt blef sedan åter tyst, tyst som i en graf.

Hertig Gaston de Vargas fans ej mera.

Nathan Levy hade emellertid stått tyst, försänkt i svårmodiga tankar. Slutligen förde han händerna till sitt ansigte och grät, grät som ett barn öfver den förfärliga rättvisa han utöfvat. Då hans smärta stillat sig, vände han sig lugnt om och gick ut ur grottan med orden:

— Och nu till slottet Marimar att berätta allt och återlemna detta förbannade smycke till dess rätta egare!

Men på bottnen af klyftan, nere i det svarta stinkande vattnet låg hertig Gaston de Vargas med krossadt hufvud och de öppna ögonen stirrande liflösa upp mot den strimma ljus, som spelade in genom grottans remnor ... Ljus! — skulle han någonsin få bada sin själ, rentvagen från fläckar deri, skulle natten för evigt omtöckna denna

ande, vilseledd och förd på afvägar af mensklig svaghet och otyglade lidelser? — Hvem vet!

Och på det ställe af hans bröst, der de qvinnor han älskat och bedragit lyssnat till slagen af hans hjerta, ringlade sig nu en orm och kände med vällust, hur varm och mjuk kroppen ännu var. — Arme hertig Gaston! kunde du någonsin drömma om, att din liksal skulle bli en vattenfyld håla, och att en orm skulle hålla vakt vid ditt kallnade lik...

8.

»Han eller hon!»

Fröken de Marimar och Ary Bernard hade lyckligt och väl lemnat bergens faror bakom sig och inträdt i parken, hvilket omgaf slottet. Visserligen voro deras kläder genomblöta och illa åtgångna af regnet, men öfver de båda ungas ansigten låg ett skimmer af sällhet, och man kunde i deras strålande blickar läsa, huru kära de blifvit hvarandra.

Under en gammal eks vördnadsbjudande krona stannade de slutligen för att taga afsked af hvarandra, men vi smyga med tysta fjät förbi de unga, låtande dem vara ostörda, ty den första kärlekens förtroliga hviskningar äro oss heliga, och den första kyssen bör hvarken höras eller ses af någon annan än Gud...

Emellertid inträda vi i fröken de Marimars

egen lilla budoir för att der invänta henne, och om det roar er, kunna vi under tiden se oss omkring en smula derinne.

Det var ett mindre rum, möbleradt i blått och så att säga från de luftiga sängomhängena till de tunga damastgardinerna inhöljdt i hvita spetsar. — Blått och hvitt... trohetens och oskuldens färger! — Hvarje möbel, hvarje liten prydnad på étagèren bar vittne om ägarinnans fina smak, och öfver det hela hvilade en sådan doft af ren och skär jungfrulighet, att man kände en viss blygsel öfver sin djerfhet att våga inträngа i detta rum, denna helgedom, bebodd af ett så fint och kyskt väsende, ty ingenstädes fann man här ett spår af den ystra, pojkaktiga flickan; — man tyckte sig här endast finna den ljufva, finkänsliga qvinnan. Också var det hit Louise de Marimar flydde, då hon ville vara ensam med sina tankar, då hon, trött på rollen af yrhätta, längtade efter att få i ro läsa poesi eller hängifva sig åt drömmar, vackra, skära drömmar, och vi kunna försäkra er, att det är mycket ofta, som en flicka på väg att blifva qvinna försjunker i drömmerier. Och hur litet sedan som behöfs för att locka hennes tankar från verkligheten, — ack! det fordras dertill endast en lärkas qvitter, en blyg »förgät mig ej!» eller en skalds vemodiga visor...

Men länge behöfde vi ju inte vänta!

Der i dörröppningen står hon, klädd i den grå promenaddrägten och med halmhatten på det täcka lilla hufvudet. Hennes ansigte är blekt och har ett ovanligt uttryck, och hennes händer darra när hon löser upp hattbanden och aftar sin hufvudbonad. Hon störtar derpå fram till divanen, kastar sig handlöst ned på denna och lutar pannan mot de mjuka, sammetsklädda dynorna.

— Hvad jag är lycklig!... han älskar, älskar mig!

utbrast hon, och tårarna runno som stora, klara perlor utför hennes kinder.

— O, min Gud, hvad jag likväl är sorgsen! hviskade hon strax derefter, men nu drogo sig läpparne till ett ljuft småleende, och ögonen glänste fulla af hopp genom tårarne, som dallrade i ögonfransarne.

Ack! hon var ett barn, och hon var kär för första gången! Det var ett rikare själslif, en varmare känsla, som väcktes till lif hos henne i denna stund; hon mognade nu till qvinna, till en qvinna, som älskade med hela sin själ, från att hafva varit ett barn, som jollrade om något som kallades kärlek, men icke hade klart för sig, hvad kärlek egentligen var, och det var denna öfvergång från barn till qvinna, som för ögonblicket beröfvade henne herraväldet öfver sig sjelf för att sedan återgifva henne detta i desto högre grad.

Slutligen steg hon upp från divanen, torkade tårarne ur ögonen och började afkläda sig de fuktiga kläderna för att påtaga en annan drägt, och få vi, medan vår hjeltinna är sysselsatt dermed, anmoda våra läsare att med oss för ett ögonblick vördnadsfullt draga sig tillbaka, då det deremot står våra förtjusande läsarinnor fritt att stanna qvar och hålla fröken de Marimar sällskap ...

Ändtligen var hon färdig, och hon ställde sig då framför spegeln, kastande i denna en sista granskande blick. — Ah ja, hon kunde verkligen ha' skäl att vara belåten och säkert skulle herr Ary funnit henne »gudomligt skön», — som nu alla älskare hafva för vana att finna sina älskarinnor, — så vida den unge mannen haft det nöjet att se henne i denna musslinsklädning, hvilken satt synnerligen väl och kom hennes mörka hår att ta' sig så väl ut, böljande fritt kring hennes skuldror och långt ned på ryggen. Sedan hon med en kokett, men behagfull rörelse på hufvudet skakat

håret till rätta, tog hon fram vexeln, som den gamle Bernard vägrat låta sonen taga mot, för att återställa den till sin far, markisen. Just i det samma gläntade någon på dörren och frågade sakta i en förtrolig ton:

— Liten, är du der . . . får jag komma in?

Det var markisen.

Louise ryckte till och för att dölja sin förlägenhet och rodnaden på kinden, böjde hon sig ned öfver en blomma när hon med en ofrivillig darrning på rösten utsade sitt:

— Liten är hemma! . . . stig in pappa!

Markisen steg in och gick fram till dottern, klappade henne smekande på kinden och lade sedan sin arm kring hennes lif.

— Så, du är hemma nu, liten, utan någon olyckshändelse eller något missöde. Jag var just orolig för dig och skickade Pierre, Martin och Georgette ut med hvar sitt paraply för att söka få rätt på dig, — du har inte sett till dem?

— Nej, kära pappa!

— Men hvilken har då gjort dig sällskap hem från Murgrönsnästet, ty i ett sådant Herrans väder lär du väl inte sjelf kunnat taga dig fram öfver bergen, — eller hur?

— Nej, det är nog sant!

Markisen såg litet förvånad ut; det var då ena besynnerliga svar han fick! — det lät som sutte gråten i halsen på henne! Han drog sig några steg tillbaka och betraktade henne uppmärksamt. Hon kände, hur hon rodnade ännu mer och böjde sig derför djupare ned öfver blomman, ehuru den redan var något vissnad och hade helt och hållet förlorat sin lukt. Ah! det var då också retsamt, att hon skulle känna sig till mods, som hade hon begått något ondt, och att hon icke lyckades få fatt i sin vanliga frimodighet, hvilken hon bestämdt glömt qvar bland bergen. Och dock hade

hon känt sig så säker och hyst en så stark tillit till sig sjelf, ända tills — fadren öppnat dörren och stigit in. Det var då alldeles märkvärdigt, oförklarligt!

— Svara mig! hvilken gjorde dig sällskap hem från Murgrönsnästet?

— Herr Ary Bernard. — Åh, vet du, det är en utmärkt hygglig ung man, och vi . . . vi . . .

— Nå? . . . vi?

— Ja, jag glömde helt och hållet, hvad jag skulle säga! Men du skall väl fråga hur man emottog mig, hvad din gamle trotjenare sade, och om man skickade några helsningar. Se så, sätt dig der och börja att förhöra mig!

Hon blef i en hast mycket liflig och antog en munter ton, som starkt kontrasterade mot den förra förlägna och något vemodiga. Under oupphörliga smekningar drog hon markisen till divanen och nödgade honom att taga plats. Som vanligt fogade sig denna efter dotterns vilja, och Louise ställde sig framför honom med sänkt hufvud och knäppta händer, alldeles som en fånge inför domaren. Markis de Marimar började nu känna igen sin lekfulla dotter, och han var inte skarpsynt nog för att inse, att hennes glädtighet nu var konstlad, och att hon sökte slå bort någonting, som låg tungt på hennes hjerta. Ack! hade det varit en qvinna, som Louise sökt föra bakom ljuset, hade det troligen icke gått så lätt; i dylika fall ser qvinnan klarare än mannen.

Markis de Marimar betänkte sig en stund, innan han frågade. Han öppnade läpparne flera gånger liksom för att tala, men intet ljud kom öfver dem. Det syntes att hjertat ville göra en fråga, som tungan nekade att framföra. Till sist frågade han kort och hastigt, liksom för att icke inledas i frestelse att spörja om något helt annat:

— Nå, man tog väl emot vexeln på femtusen francs, — eller hur?

— Nej, man tog inte väl emot den: man tog icke emot den alls!

Hon gick fram till toilettbordet, på hvilket hon kastat vexeln vid fadrens inträde, tog den och räckte den med en djup, i högsta grad ceremoniös nigning åt markisen, som stillatigande tog den, slitande den i tusen bitar.

— Man har blifvit stolt kan tänka, man har blifvit stolt! mumlade han och steg häftigt upp för att kasta pappersbitarne in i kaminen, der man eldade för den fuktiga väderlekens skull.

— Der ser du, der ser du, min flicka, att det icke en gång lyckades för dig att få den unge mannen att behålla vexeln, och likväl var du så säker på din sak, sade markisen med triumferande röst, ty nekas kan icke, att det gladde honom att se, att sonen till hans forne vän kunde handla som en man af ära, om än fadren sjelf gjort sig skyldig till brott mot hederns och samhällets lagar.

— Ja, när det inte lyckades för mig, hur skulle det då ha lyckats för dig? skrattade Louise, men tillade strax derefter i en tvekande ton: men den unge mannen begär genom mig en annan lön för sin raska handling, och jag är säker på, att du villfar hans begäran.

Markisen blef uppmärksam.

— Och hvad önskar han då?

— Han anhåller om att få måla mitt porträtt.

Markis de Marimar tog ett par steg tillbaka och såg på sin dotter med en i högsta grad förvånad min. Derpå brast han ut i ett skallande skratt liksom efter att hafva hört en rigtigt befängd historia. Louise betraktade honom skyggt och frågade litet förlägen, hvarför han skrattade.

— Åh, jag måtte säga! — Det var således

rena allvaret? — Du sitta för den der ... morbleu! hvilken syperb idé! Att gifva honom penningar, att låta dig gå till de der Bernards med tacksägelser, det kunde väl gå för sig, men att hafva något vidare umgänge med sonen till en *tjuf*, det kommer aldrig att ske ... det kommer aldrig att ske!

Han var verkligt ond den gamle markisen öfver att hans egen lilla älskade flicka kunde komma fram med en dylik begäran och var ännu mer uppretad mot Bernarderne, som kunde fordra något sådant.

Louise hade under tystnad afhört honom, men när han talat ut, var det hon som tog ordet och med af djup rörelse och qväfd harm darrande stämma försvarade Bernarderna. Hon hade nu öfvervunnit sin blyghet, och det var en sårad kärlek, en ädel harm öfver faderns orättvisa misstankar mot den gamle genomhederlige Jean Bernard, som lade orden på hennes läppar och läto dem ljunga fram med öfvertygelsens hela värme.

— Åter hör jag er i min närvaro skymfa gubben Bernard bakom dennes rygg, åter lägger ni ert förakt för desse män i dagen. När ni första gången kallade Jean Bernard en bedragare, hade jag ännu icke sett dennes öppna, trovärdiga ansigte och hade icke hört honom tala om er med en kärlek och vördnad, som lockade tårar i mina ögon. Ni skulle sett, huru hans ögon glänste af fröjd, då han hörde, att ni ännu mindes Murgrönsnästet och de glada dagar ni der framlefvat i er ungdom! — O, min far, kan ni verkligen vara så blind, att ni icke inser, att Jean Bernard är oskyldig, och är ni nog grym att ännu låta honom lida för ett brott, som han icke begått. Ni trodde honom hafva stulit ifrån er, men det är en annan, som ...

— Louise!

Han lyfte sina knutna händer och det såg nästan ut, som hade han varit färdig att slå henne, men i nästa ögonblick sjönk han ned på divanen och förde händerna till sina ögon, ur hvilka en flod af bittra tårar bröt fram.

— O, det är förfärligt detta! suckade han, men det måste vara han . . . jag måste anse honom som tjuf för att kunna fria *henne!*

Louise stod likblek och skälfvande midt i rummet, ett rof för de grymma tvifvel, som plågade henne, rysande för den mörka gåta, som hon måste lösa, kostade det än hennes lifs lycka! Ja, hon *måste veta allt!* Bättre att få visshet än att slitas mellan fruktan och hopp! Hon älskade Ary, älskade honom med den första kärlekens hela styrka, — hon hade ju sagt honom det under deras vandring hem till slottet, — och hon ville veta, om hennes kärleks dröm skulle blifva en ljuf verklighet eller endast ett bittert minne.

I nästa minut låg hon vid fadrens fötter och omfattade hans knän, seende upp till honom med en ångestfull, bönfallande blick.

— Icke så, mitt barn! — stig då upp!

— Nej, låt mig ligga så här! hviskade hon och lade sitt lilla hufvud mot hans knän. Jag vill berätta allt och sedan bedja dig att icke störta min lycka i grus, utan skänka mig honom, som jag älskar så innerligt.

— Älskar! — och hvilken? utbrast han tagande hennes hufvud mellan sina händer och seende henne skarpt in i ögonen. Hon uthärdade blicken och uttalade med fast stämma Arys namn. Markisen stötte henne ifrån sig och steg upp, darrande af vrede. — Så långt hade det då gått! icke nog med att hon ville fritaga Jean Bernard från att hafva begått en stöld, som endast han kunnat begå, — hon älskade nu också den uslingens son och skulle kanske öfvergifva sin egen far, sina

fäders slott för att följa denne äfventyrare till artist. Par dieu! hon hade sin frihet... hon hade sin frihet!

Han närmade sig dörren för att lemna rummet, ty han behöfde frisk luft efter denna starka scen, han måste bort för att få vara ensam och samla sina tankar. Men Louise kröp efter honom på sina knän och fattade med förtviflan hans hand, som hon tryckte mot sin brännheta panna och ryste dervid, ty den kändes som is. Han såg ned på henne med en blick, på en gång vredgad och djupt sorgsen, och hon sträckte bönfallande sina sammanknäpta händer mot honom.

— Du älskar således sonen af en tjuf, sade han med dof röst och gjorde med handen en afböjande gest, då hon ville tala, och du blyges icke för denna ovärdiga kärleksförbindelse utan söker i stället försvara fadern till din älskare. Det grämer mig djupt att just *min* dotter skulle sätta den första fläcken på den urgamla ätten Marimars vapensköld, men jag är säker på, att du skall besegra din dåraktiga kärlek, och jag hoppas, att du innan kort skall ångrande smyga till mitt bröst och hviska: »förlåt mig! jag är åter värdig att bära mina fäders namn!»

— Men om nu Ary hade varit en ärlig mans son, om ingen stöld smutsat den gamle Bernards händer, skulle du icke då hafva tillåtit mig att älska Ary stammade hon.

— Jag vet inte... kanhända, men som det nu är, skall min förbannelse och mitt förakt drabba dig, om du ej afstår från din olycksaliga böjelse.

— Nå väl, utbrast hon, gif mig då visshet om, att Jean Bernard är brottslig: hittills har du endast framkastat en lös beskyllning mot honom, gif mig nu *bevis*, — jag fordrar det, om jag skall afstå från hoppet att en gång kalla Ary min!

Ack! stackars liten Louise! hon skulle aldrig afstå från sin kärlek: hon hade svurit Ary trohet i lif och död, och hon var att räkna till de qvinnor, som aldrig bryta en sådan ed eller öfvergifva den man, till hvilken de en gång hviskat de trenne orden: »jag älskar dig!» Men hon ville få markisen att berätta historien om den stöld, för hvilken man beskylde den forne kammartjenaren, på det att hon slutligen måtte få ljus i denna dunkla och invecklade sak.

Markis de Marimar återvände till divanen, på hvilken han till utseendet lugn och blek slog sig ned, stödjande hufvudet eftersinnande mot sin knutna hand. Då han långsamt höjde det, kunde man i hans blick tydligt läsa ett nyss fattadt beslut, och med fast stämma kallade han dottern till sig.

— Nå väl, sade han, då denna stod framför honom, jag vill säga dig allt, och kan du, sedan jag slutat min berättelse, förklara Jean Bernard oskyldig, må du taga hans son till din make och resa med honom, hvart du behagar, men ditt namn utplånar jag ur den bok, i hvilken Marimars ättlingar äro upptecknade och räknar mig barnlös från din bröllopsdag.

Den unga flickan böjde på hufvudet till tecken, att hon förstått honom, och lutade sig fram emot fadern på det att icke ett enda af de ord, som skulle afgöra hennes framtida öde, måtte undgå henne.

Sedan markisen samlat sina tankar och gjort klart för sig, hvad han skulle säga, började han sin berättelse med en röst, hvars kärfva och hårda tonfall förskräckte Louise, som var ovan vid dylika.

— Jag har visst någon gång förut berättat för dig om Achille de Marimar, malteser-riddaren, och ditt lättrörda flickhjerta har troligen klappat

fortare än vanligt då jag omnämt hans kärleksförbindelse med Maria Stuart, medan den unga skotska prinsessan som en skönhet af första rangen lyste vid Henrik den andres och Katarina af Medecis sedeslösa och yppiga hof. Achille tyckes hafva tillbedt henne af hela sin själ, ty sedan Maria blifvit förmäld med Frans den andre, lemnade han Frankrike för att söka döden på något af Europas många slagfält, då han icke på annat sätt kunde glömma, att han varit älskad af verldens skönaste furstinna. — En gång begaf han sig öfver till Skotland för att i detta lands drottning söka återfinna föremålet för sina svärmiska ungdomsdrömmar, men då han fann, att hon for länge sedan glömt honom för andra älskare, återvände han genast till Frankrike. Striderna mellan katoliker och hugenotter ägde dock för honom intet intresse, utan snart nog lemnade han åter fäderneslandet för att på främmande jord gå nya faror till mötes. — Vid genomläsandet af Achilles anteckningar, som befinna sig i slottet Marimars bibliotek, fann jag, att deras författare under sommaren år 1565, då turkiske sultanen belägrade Malta, befunnit sig som frivillig bland malteserriddarne för att under befäl af den ädle och hjeltemodige La Valette Parisot försvara öns klippfästen mot Suleimans, den turkiske sultanens, belägrande flotta.

Markisen gjorde här en kort paus för att hvila sig litet, ty han stod icke ut med att tala fort och länge, och han hade nu gjort båda delarne. Under berättelsens gång hade hans stämma återfått sin vanliga milda klang, anletsdragen lifvats och ögonen klara och glänsande skådat ut i rymden, som hade de sett lefvande framför sig de scener, markisen skildrade. Louise hade med spänd uppmärksamhet åhört sin far, ehuru hon icke kunde fötstå, hvad Jean Bernards stöld hade

att skaffa med Achille de Marimars lefnadsöden, men hon visste ju, att hennes far begagnade hvarje tillfälle för att skildra äfventyr och tilldragelser från medeltiden, i hvilka någon ättling af den store Marimar tagit del. Nu var hon sin far tacksam för, att han ledde hennes tankar bort från det närvarande och kom henne att för andras sorger och lidanden glömma sina egna.

— Vet du, hvem Philip Laskaris var? frågade markisen helt oförberedt sin dotter.

Denna sänkte pannan i handen och sökte, under det hon upprepade Laskaris namn, att påminna sig, hvem denne man varit. Slutligen höjde hon hufvudet och sade långsamt och tvekande:

— Om jag ej misstager mig var Philip Laskaris en ättling af de gamle byzantiske kejsarne, hvilken redan som yngling blifvit tagen till fånga af Muhammeds bekännare och för sin skönhets skull anställd hos sultanen.

— Alldeles rätt, — alldeles rätt! . . . Åh den madame Dupont lärde visst sina elever historia på ett utmärkt sätt! — Nå väl, denna kejsar-ättling befann sig ombord på turkiska flottan, men längtade af hela sin själ efter att få förena sig med sina trosbröder malteser-riddarne, och en stormig, beckmörk natt kastade sig den unge greken i sjön och sam mot ön Maltas strand, hvilken han dock aldrig skulle hafva uppnått, så vida icke just Achille de Marimar räddat honom med fara för sitt eget lif från att drunkna. — Från den stunden blefvo Laskaris och Achille de bästa vänner i verlden, och som en viss likhet i lefnadsöden äfven närmade dem till hvarandra, svuro de hvarandra vänskap i lif och död. Då turkarne slutligen upphäfde belägringen, och Malta var räddadt, seglade de båda vännerna tillsammans öfver till fastlandet och anlände efter tusentals strider och äfventyr till slottet Marimar. Det tyckes, som

skulle Laskaris då varit sårad efter någon strid, ty Achille skrifver, att hans vän och vapenbroder afled här i hans armar med pilspetsen ännu qvarsittande i bröstet. Men innan Philip Laskaris dog, öfverlemnade han åt sin vän ett kors af guld, rikt besatt med diamanter, klara och blixtrande som daggdroppar, och Laskaris . . .

— Ett diamantkors! utbrast Louise med ett egendomligt tonfall i rösten, då hon just i det samma erinrade sig uppträdet på balkongen den der märkvärdiga natten, då hertig Gaston gjort henne sin kärleksförklaring, men blifvit skrämd af en mörk gestalt, som ropat några hotande ord till honom från slottsgården. Hade icke Gaston de Vargas mumlat något om ett diamantkors, när han sjönk ned mot balkongens bröstvärn? . . . Ah! hon hade insett allt! Var det diamantkorset, man stulit, var tjufven ingen annan än — markis de Marimars utmärkte vän, hertig de Vargas! . . . Oh! hvad hon nu längtade efter att höra slutet på faderns berättelse! . . . om han bara ville hoppa från medeltiden och direkte in i det närvarande, så att hon slapp att plågas längre! Men detta skulle aldrig fallit markisen in, då han hade all anledning att ännu en stund orda om något, som tilldragit sig i ett försvunnet sekel. Sedan han några ögonblick skarpt betraktat sin dotter och förvånat sig öfver hennes besynnerliga utrop, fortsatte han, der han blifvit afbruten:

— Laskaris anförtrodde äfven sin vapenbroder historien om detta dyrbara smycke, och hvarför det aldrig någonsin lemnat hans bröst. Han hade äfven tänkt att låta det följa sig i grafven, men sedermera hade han ändrat tankar och beslutit öfverlåta det som ett minne till sin vän Achille de Marimar.

— Och Philip Laskaris hade naturligtvis emot-

tagit diamantkorset till minne af någon qvinna, som han älskat! inföll Louise småleende.

— Ja.

— Då måtte det visst hafva varit en turkisk prinsessa, som älskat honom, ty endast en sådan är i stånd att åt sin älskling lemna ett så dyrbart minne, — eller hur?

— Jo, du har rätt. — Det var också den sköna Suleima, en af sultan Suleimans döttrar, som gaf honom diamantkorset, och en annan gång skall jag berätta dig om deras kärlek, om huru de satte lifvet på spel för att några ögonblick få skåda in i hvarandras ögon och för att i hemlighet bedja ett »pater noster» vid hvarandras sida, ty Laskaris hade omvändt Suleima till kristendomen, och i den heliga jungfruns namn hade de svurit att fastän åtskilda älska hvarandra trofast och innerligt, tills döden förenade dem för evigt der ofvan i det blå. Också måtte den ädle greken haft en svår strid att utkämpa, innan han kunde besluta sig för att öfvergifva sultanens flotta, hvilken skulle återvända till det land, der hans älskade vistades, der den gyllene halfmånen glänste öfver tempelkupolerna, och der verkligheten sjelf endast tycktes vara en af de tusen sagor, arabernas fantasirika skalder diktat.

Han tystnade, fattade dottern vid handen och drog henne ned bredvid sig på divanen. Derpå sade han med dämpad, vemodig röst:

— Och Laskaris dog, men den öfverlefvande vännen gömde diamantkorset som en helig relik, och när Achille lemnade slottet Marimar för att för alltid begifva sig till Malta och der inträda i riddarnes led, lät han göra ett skrin af ebenholz och nedlade diamantkorset i detta för att i trygghet kunna föra det med sig. — I sin dystra och ensliga cell, huggen i klippan, plägade den gamle malteser-riddaren nattetid framtaga skrinet, öppna

det och med fuktiga ögon betrakta de tvänne, för honom så dyrbara föremål, som det innehöll: ett kors af guld och diamanter och en mjuk, glänsande hårlock, som en gång prydt Maria Stuarts hjessa. Och med händerna hvilande hopknäppta på dessa minnen efter en älskarinna och en vän, bad den fromme riddaren, tills morgonrodnaden bröt in genom gallerfönstret för deras själafrid, som han älskat mest i denna verlden, och när han sjelf gick hädan, uttalade hvarje ordensbroder ett ur hjertats djup gående: »*requiescat in pace!*» öfver den döde.

Den gamle markis de Marimar satt orörlig i flera minuter, sedan han slutat historien om diamantkorset, och på den af inga moln höljda pannan och af den drömmande, halft beslöjade blicken kunde man sluta sig till, att markisen i tankarne vallfärdade till Philip Laskaris och den gamle malteser-riddarens grafvar.

Slutligen lade Louise sin hand på faderns arm och uttalade Jean Bernards namn, liksom ville hon dermed påminna markisen om, att han ännu icke fullgjort sitt löfte, och att det svåraste återstod, nämligen att förklara, hvad Bernard den äldre stulit, och huru stölden tillgått.

Vid ljudet af dotterns röst väcktes markisen ur sina tankar, och det drömmande uttrycket försvann från hans ansigte: pannan höljdes åter af moln, och kring munnen spelade ett hånfullt, bittert leende. Rösten ljöd åter hård och klanglös, när han sade:

— Bra att du förde mina tankar tillbaka till verkligheten! — hvarför skulle du unna mig att för ett ögonblick undfly det närvarande och glömma dess skam? ... Du längtar väl efter att höra slutet på min berättelse, kan jag tänka! — Nå väl, jag vill fatta mig kort och göra ett hastigt slut på dina tvifvel, — hör på!

Han förde handen till pannan liksom för att erinra sig, hvar han sist slöt sin berättelse. Derpå började han:

— Diamantkorset fördes vid Achilles död och enligt dennes sista vilja öfver till Frankrike för att der förvaras bland ätten Marimars dyrbara minnen, och då du ännu var ett litet barn fans smycket inom slottets murar. Stället, hvarest det förvarades, kände endast jag samt tvänne personer, på hvilka jag trodde mig kunna lita som på mig sjelf. Men en morgon, — huru väl mins jag icke denna kalla, dimmiga höstmorgon! — då jag öppnade lönnlådan, i hvilken diamantkorset gömdes, var detta försvunnet, och ingenting utvisade att skåpet blifvit öppnadt med våld, — nej, en hand, förtrogen med denna sinnrika mekanism, hade stulit smycket. Jag kunde endast misstänka *en*, och jag kallade denne ende inför mig, anklagade honom för att hafva stulit den dyrbara, flera århundraden gamla klenoden. Han tillbakavisade icke beskyllningen, han sade icke ett ord till sitt försvar, och hans tystnad gjorde honom i mina ögon skyldig till stölden. Jag besvor honom att återlemna det stulna, men förgäfves. Då jagade jag honom från mitt slott och befalde honom att aldrig mer visa sig inför mina ögon. Jag hade älskat den eländige för högt för att hafva mod att öfverlemna honom i rättvisans händer att befordras till välförtjent straff, — ja, jag var nog svag att gråta af sorg, när jag såg Jean Bernard med sin lille son, Ary, vid handen vandra bort mot bergen och lemna mig för alltid. Men då jag kände tårarne rulla ned utför mina kinder, vredgades jag på mig sjelf och svor en helig ed att hädanefter endast skänka denne man mitt djupaste förakt, — ingenting vidare ... Jag har hållit min ed.

De sista orden uttalade han med en bruten röst, stundom nästan qväfd af tillbakahållna tårar,

så nog märktes det, att markisen numera endast hyste förakt och afsky för den forne vännen och kammartjenaren och att han hållit och höll sin ed på ett utmärkt sätt.

— Men, stammade Louise, darrande af sinnesrörelse, hvem hvar då den andre, som kände konsten att öppna skåpets lönnlådor, men hvilken du icke kunde misstänka för . . .

Markisen lät henne icke tala ut. Han reste sig, fattade henne vid handen och förde henne fram till ett porträtt i olja af markisinnan de Marimar. Med högtidlig bjudande stämma sade han till henne:

— Den andra, som kände hemligheten, var din *mor*. Således är antingen *han* eller *hon* tjufven . . . På knä, barn, och bed din mor om förlåtelse, att du kunnat hysa en så ovärdig misstanke mot henne, ty då du icke trott Bernard vara tjufven, har du beskylt din mor för stöld.

Med ett förtviflans skri sjönk Louise afsvimnad ned vid faderns fötter, och det tycktes henne, som störtade hela verlden i grus, och som tjocknade mörkret till en natt omkring henne.

9.

Nathan Levy besöker markisen.

Det var sent på qvällen.

Markisen befann sig helt allena i den stora, dystra slottsalen, endast upplyst af månskenet, som i breda floder föll in genom de

höga spetsbågfönstren, spridande ett glänsande hvitt ljus öfver de blanka riddarrustningarne och de svartnade porträtterna hvilkas stela, högtidliga anleten oafvändt stirrade ned på den siste herren till Marimar, der denne satt tankfull i högsätet och lyssnade till väderflöjlarnes gnisslande, då stormen lät dem dansa lustigt omkring. Markis de Marimar tänkte hit och dit, medan han mekaniskt lekte med guldringarne, som han dragit af de långa, magra fingrarne. Ömsom grubblade han öfver dottrens olycksaliga böjelse, och ömsom sökte han fundera ut en orsak till hertigens frånvaro, hvilken, utan att han egentligen kunde göra sig reda hvarför, oroade honom i högsta grad. Slutligen reste han sig med synbar ansträngning ur den högkarmade stolen, trädde guldringarne tillbaka på deras plats och började att långsamt vandra fram och till baka i salen. Plötsligt stannade han framför porträttet af en ung, bildskön qvinna och betraktade det med en skygg, nästan förfärad blick.

— Skulle verkligen du, min i förtid bortgångna maka, kunnat...

Han tänkte icke tanken till slut, utan sjönk darrande ned på knä och sträckte bönfallande om förlåtelse sina armar mot bilden, hvars drag syntes så förvridna och spöklika i det darrande månljuset, — ja, stundom tycktes det honom, som rördes bildens läppar för att uttala en förbannelse öfver honom, den ovärdige, som ett ögonblick kunnat misstänka sin egen hustru att hafva stulit. Och full af blygsel öfver sig sjelf sänkte han ansigtet i sina händer, anropade himlen om att upplysa hans förstånd så, att allt måtte bli honom klart och tydligt i denna sak.

Just i detta ögonblick öppnades salsdörren och Pierre, betjenten, stack försigtigt in hufvudet genom dörröppningen, ty han hyste en viss fruk-

tan för att, sedan mörkret inträdt, besöka slottssalen, om hvilken kokerskan dukat upp för honom den ena spökhistorien rysligare än den andra. Pierre såg sig forskande omkring för att se efter att ingen rustning steg ned från väggen eller att ingen hvit- eller svartklädd gestalt med ljudlösa steg vankade fridlöst omkring derinne. Pierre kände sig lugnad: allt var sig likt. Han blef då modigare och trädde in i salen samt började gå framåt i riktning mot markisens sängkammare, som låg vid salens motsatta ända. Plötsligt tvärstannade Pierre, och han kände, hur håren reste sig på hans hufvud af fasa, och huru kallsvetten bröt fram på hans panna. — Der låg ju en svart, lång gestalt på knä och suckade, suckade så djupt och hemskt! Pierre kände knäen svigta under sig och var nära att falla; han ville kalla någon till sin hjelp, och som markisen troligen var i närheten, tog han sig den friheten att ropa med gäll, ljudande röst:

— Herr markis!... markis de Marimar!

Gestalten reste sig och kom fram emot honom.

Pierre, den stackars gossen, ville springa sin väg, men hans fötter voro som fastnaglade; han kunde ej röra sig ur stället utan stirrade endast med vidöppen mun på andeuppenbarelsen.

Denne sporde lugnt och mildt:

— Hvarför ropade du mig? — hvad vill du?

Pierre stod som fallen från skyarne. Det var ju inte något spöke, — det var ju markisen sjelf hans ädle herre lifslefvande! Blodet började åter pulsera i betjentens ådror, och när denne fullkomligt sansat sig, bad han ödmjukt om ursäkt för sitt dumma beteende.

— Men, si saken var den, tillade han, att till slottet har kommit en gammal jude, som envist anhåller om att få träffa herr markisen, och

jag skulle fråga, om herr markisen är sinnad att ta emot honom. Jag tycker för min del, att...

— En gammal jude säger du, Pierre? afbröt markisen. Har han inte sagt, hvad han vill?

— Jo, han bad mig säga att han för helsningar med sig till herr markisen från hertig de Vargas, samt att han kan, så vida det roar herr markisen att höra, berätta historien om ett diamantkors. — Men hvad fattas herr markisen? — skall jag ringa på doktor Jaluzot?

Markis de Marimar hade blifvit likblek och darrade häftigt, men då Pierre ämnade skynda ut för att skaffa hjelp, beherskade han sig och befalde betjenten att stanna.

— Tänd ljus, mycket ljus i salen, sade markisen med fast stämma, och bed den gamle mannen stiga hit upp.

Pierre skyndade genast att ur ett närgränsande rum hemta strykstickor och tände derefter vaxljusen i de från taket nedhängande bronskronorna samt i silfverarmstakarna, stående på det väldiga bordet, täckt af en svart duk, kantad med långa, gyllene fransar. När det sista ljuset var lyckligt och väl tändt, bugade sig Pierre vördnadsfullt för markisen och gick för att ledsaga den främmande juden upp i salen.

Väl blifven ensam gick markisen liksom med ansträngning fram till en stol vid bordet och föll tungt ned i den. Några få timmar hade gjort markisen många år äldre och de pinsamma känslor, han nu erfor, bröto hans återstående krafter. Han hade lidit otroligt af brytningen med Jean Bernard, då han ännu i djupet af sitt hjerta hyste vänliga känslor för sin forne kammartjenare och bittert sörjde öfver att denne öfvervunnits af frestelsen och bestulit honom, men mest hade det kostat på honom att dölja allt detta och låta verlden tro, att Jean Bernard var honom fullkomligt

likgiltig, ja, att han föraktade honom. — Så kom upptäckten af dotterns böjelse för tjufvens son öfver honom som ett åskslag och det grämde honom djupt, att ätten Marimars ära fordrade, att han skulle skölja sitt barns lefnadslycka. — Men icke nog härmed! Så började han fråga sig sjelf, om Jean verkligen var den skyldige, om ingen annan kunde hafva stulit diamantkorset. Men hvilken? ... hans hustru?! Ja, han var nog eländig att för ett ögonblick tro detta för att strax derpå fälla ångrens tårar öfver sina misstankar, som skymfade minnet af den döda hustrun. — Och nu till sist anmälde man för honom en främling, som sade sig känna historien om diamantkorset. Hvem var då denne okände jude? Skulle äfven *han* förklara Jean Bernard skyldig, eller skulle han utsäga detta ord om en annan ... kanske om sig sjelf? Markisen kände alla dessa frågor storma in på sig, han skakade dervid blott på hufvudet och kunde icke besvara en enda.

Salsdörrarne slogos nu upp och Natan Levy inträdde, anmäld af Pierre, som sedan drog sig tillbaka och stängde dörrarne.

Den franske ädlingen och den israelitiske köpmannen befunno sig allena med hvarandra.

Den förre reste sig och sköt fram en stol, i hvilken han med en gest bjöd främlingen att taga plats, men denne blef stående, och ej en muskel rörde sig i det bleka, högtidliga anletet. Markisen drog sig förlägen tillbaka och frågade i en dröjande ton:

— Hvad förskaffar mig nöjet af ert besök, och med hvem har jag den äran att tala?

Den tillfrågade trädde markisen ett steg närmare och sade:

— Med Nathan Levy, konsthandlare från Nizza.

Markis de Marimar bugade sig stelt och bjöd ännu en gång sin gäst att taga plats i den åt ho-

nom framsatta stolen, men den judiske konsthandlaren efterkom icke heller nu inbjudningen utan gick i stället fram till bordet, tog ur fickan på sin vida, svarta kaftan ett skrin af ebenholz, nedsatte det på bordet, och drog sig sedan tillbaka, noga iakttagande slottsherrens uppförande vid synen af det lilla skrinet, som var ett mästerstycke af träsnideri och ciseleringskonst. Med ett sådant utrop, som man uppger, då man återfinner en gammal vän, kastade sig markisen öfver det, tog det mellan sina händer och beskådade det från alla håll, medan han höll det tätt framför sina ögon. Slutligen ställde han det ifrån sig, närmade sig den gamle juden och frågade i en undertryckt ton, i det han pekade på skrinet:

— Inte sannt, herr Levy, Jean Bernard sålde det der åt er för många år sedan?

Juden skakade nekande på hufvudet, och markisen ryggade tillbaka: det var således icke Bernard, som stulit diamantkorset . . . det var således . . .

Han fattade juden häftigt om armen och utbrast med darrande stämma:

— För himlens skull! säg mig, af hvilken köpte ni detta skrin med dess innehåll!

Nathan Levy böjde sig ned mot markisen och hviskade i dennes öra:

— Jo, af er dotters älskare, af . . .

— Af Ary Bernard! inföll markisen och andades åter lättare.

Konsthandlaren såg på honom med en förvånad blick.

— Jean Bernard! . . . Ary Bernard! — hvad pratar ni? Vet ni då icke, att hertig Gaston de Vargas älskar er dotter? — jag har sett denne man smyga sina armar kring henne, jag har hört honom tillbjuda henne sin kärlek, sitt lif! — Det var denne djefvul, som en dag för många år till-

baka sålde er ätts klenod till mig, emedan han ruinerat sig på spel, det var slutligen denne usling, som till tack för att jag köpte det smycke, som jag visste vara stulet, och räddade honom från vanäran, stal min dotters heder och gjorde mig barnlös: i går natt dog min enda dotter Rachel i barnsäng.

Han talade lugnt, och ej ett spår af vrede eller hat kunde upptäckas i hans ansigte, som liknade en vaxmask; endast de svarta ögonen syntes äga lif, och markisen ryckte till för hvarje gång de slungade en blixt mot honom. Efter en stunds pinsam tystnad fortsatte Nathan:

— Jag kom hit för att tvinga hertigen att fullgöra de löften, med hvilka han snärjt Rachel, men vid underrättelsen om mitt barns död, — skammen hade dödat henne! — svor jag en helig ed, att ingen ung och oskyldig qvinna skulle mer blifva bedragen af den eländige. Jag har hållit min ed: jag har dödat hertig Gaston de Vargas.

Markisen rätade på sig och gick Nathan Levy in på lifvet.

— Ni ljuger!... inte ett ord är sant af hvad ni sagt!

Juden log ömkansfullt, när han svarade:

— Så, menar ni det, herr markis!... Öppna då det der skrinet, så finner ni en sjelfbekännelse af hertigen, om huru stölden af diamantkorset tillgått. Det var mitt vilkor för att jag skulle köpa smycket af honom. Jag har svärmat för att ha svart på hvitt, när det gält pikanta familjehistorier. — Tror ni ej, att min Rachel är död, så läs bekräftelsen derpå i mitt sorgsna ansigte, gå till Nizza och se henne, der hon ligger blek och kall på bädden, men skön, hänförande skön ännu i döden. Och tror ni, att jag skulle hafva uraktlåtit att hämna henne, att jag skulle lemnat mördaren af hennes och min lycka ostraffad, så kasta en

blick ned i den grotta, som folket kallar Djefvulens smyghål, — kanske skall ni på bottnen af denna återfinna ett lik, som utan ord skall säga er, att jag talat sanning. — Och nu, farväl!... förgäfves skall ni efterspana Nathan Levy, hertigens mördare, och om ni än hade honom i ert våld, skall ni likväl lemna honom i ro, då ni vet, att han eger kunskap om huru den gamla, stolta ätten de Marimar vanärades för första gången af en — äktenskapsbryterska, af er gemål! — Farväl!

Han gick långsamt ut ur rummet.

Då dörren slutits efter den judiske konsthandlaren från Nizza, störtade markisen fram till det lilla ebenholz-skrinet, ryckte upp locket och utan att ens för ett ögonblick gifva sig tid att betrakta det dyrbara, gnistrande smycket, tog han ur skrinet några lösa pappersblad, som lågo gömda under diamantkorset.

10.

Slutet.

Med darrande hand vecklade markisen upp ett af dem och läste följande:

Jag, hertig Gaston de Vargas, hade under sommaren 18.. vistats i Nizza, der jag spelat bort hela min förmögenhet och dessutom ännu litet till: jag var skyldig femtio tusen francs på mitt hedersord och ägde icke en sous att be-

tala min skuld med. Jag lefde som en råtta — på andras bekostnad; det vill säga: jag bodde hos en af mina vänner, en marinlöjtnant, åt middag hos en annan af mina bekanta och superade hvarje afton hemma hos mademoiselle Decay, en sångerska vid operan. Det hade varit synnerligen behagligt att lefva så der på fältfot, om icke min hedersskuld hade plågat mig som en mara; och förfallodagen förskaffat mig nervfrossa, hvarje gång jag tänkte på den. Att uppskjuta med att betala sin skräddare eller sin tvätterska kan väl gå för sig, men att, då förfallodagen kommer, icke kunna betala sin spelskuld, — det duger icke för en man på modet. Han måste antingen dö eller betala. Men som jag var ung, älskade nöjet och hoppades allt af framtiden, föll det sig svårt att besluta sig för det förra. — Jag måste till hvad pris som helst skaffa penningar! . . . men huru skulle detta tillgå! . . . En procentare! — Nej, jag hade intet arf att vänta, med hvilket jag längre fram skulle kunna tillfredsställa en sådan . . . En god vän! — Åh, folk aktar sig nog för att kasta femtio tusen francs på gatan. — Jag stod rådvill. Då föll mig plötsligt den tanken i sinnet, att en qvinna skulle rädda mig. Jag kände en qvinna, som älskade mig till galenskap, och som skulle kunna göra allt för att kunna tjena mig . . . Men *om* hon skulle neka mig penningar, *om* hon skulle älska sina smycken högre än mig? . . . Bah! hon var gift, och man skulle ju då till exempel kunna skrämma henne med att hota upptäcka vårt kärlekförhållande för hennes man, som i sin vackra hustru såg ett ideal af paradisisk oskuld. — Tänkt och gjordt! Några dagar efter sedan jag fått denna ingifvelse, befann jag mig till häst på väg till slottet Marimar . . .

Den gamle markisen släppte handskriften, och en dof suck banade sig väg öfver hans läp-

par. Han ryste öfver sin egen blindhet, som gjort hans hustru till äktenskapsbryterska, och han förbannade den vänskap och de välgerningar, han slösat på den man, hvilken stulit från honom både guld och ära, — ja, han blef afundsjuk på den judiske konsthandlaren, som fått på sin lott att döda hertigen och se, huru denne vred sig, plågad af samvetsqval och fruktan för döden. Men nästa känsla, som fylde markisens bröst, var tacksamhet mot försynen, hvilken icke tillåtit Louise att blifva kär i sin moders älskare. Ja, markis de Marimar knäppte fromt samman sina händer och tackade Gud, att denne i sin oändliga godhet räddat hans oskyldiga dotter från vanäran genom kärleken till den unge Ary Bernard. Och under inflytelsen af denna lugna och ödmjuka sinnesstämning upptog markis de Marimar hertigens manuscript, som fallit till golfvet, och fortsatte åter läsningen af detsamma.

— Anländ till byn La Mouche, hvilken ligger i närheten af slottet, hyrde jag mig ett rum hos en bonde och sände med en af dennes söner en liten biljett till markisinnan de Marimar, bönfallande om att i hemlighet få träffa henne, emedan endast *hon* kunde rädda mig från döden eller vanäran ... Svaret kom. Ett litet rosenfärgadt bref sade mig, att hon vid midnatt väntade inne i slottssalen, till hvilken hon skulle hålla ett fönster öppet, genom hvilket, jag kunde skaffa mig tillträde. Då tornuret i slottet Marimar slog 12, steg jag med tillhjelp af en lina, försedd med knutar, uppför slottsmuren. I nästa ögonblick låg jag i min älskarinnas armar, och glömde för hvilket ändamål jag egentligen kommit, då den lidelsefulla qvinnan betäckte mitt ansigte med glödande kyssar. Ja, jag kände mig så svag vid anblicken af denna hängifna varelse, att jag tänkte kasta mig till hennes fötter och bönfalla henne

om förlåtelse för de usla afsigter jag hyste. Men jag besegrade denna svaghet, förde markisinnan till en länstol vid bordet och böjde knä framför henne.

Den olycklige markisen ryckte till som stungen af en orm. — Kanske hade hon setat just i den stol, han nu begagnade, kanske hade hennes runda, hvita arm hvilat just på det ställe, der nu berättelsen om hennes vanhedrande brott låg och stirrade med hundra små svarta ögon mot den gamle, ty denne tyckte sig i hvar bokstaf, i hvar punkt se ett öga, som hånfullt betraktade honom, och då ryckte han förtviflad till sig intyget om den urgamla ätten Marimars vanära för att söderslita det. Men när han höll de gulnade och sköra pappersbladen mellan sina fingrar, hejdade han sig, lade ned dem på bordet, slätade med handen varligt ut skrynklorna och återtog läsningen af hertigens manuscript.

Fortsättningen lydde, som följer:

— Jag omtalade allt och besvor henne att rädda mig, men med tårar i ögonen svarade hon, att en så stor summa som den, till hvilken min spelskuld uppgick, kunde hon icke anskaffa, om hon än ville det aldrig så gerna. Då reste jag mig från min knäböjande ställning och tog farväl i en iskall ton och utan att räcka henne min hand. Hon satt tyst och stirrade på mig med en förtviflad blick, under det hennes barm våldsamt häfde sig. Jag insåg, att hon kämpade en svår strid med sig sjelf. Dröjande trädde jag in i fönstersmygen liksom för att vända åter den väg, jag kommit. Men i samma ögonblick jag omfattade fönsterposten för att svinga mig ut genom fönstret, sprang hon upp ur stolen och fram till mig, slående sina armar omkring mig. Jag låtsade, som stode jag fast i min föresats att lemna henne och nämde till och med namnet på en an-

nan qvinna, som icke skulle tveka att försträcka mig femtio tusen francs. Med mildt våld drog hon mig tillbaka in i salen och hviskade i mitt öra alla de ljufva smekord, som endast en älskande qvinna är i stånd att finna på. Jag stammade oredigt: äger ni inga juveler? Hon svarade mig, att hennes värderikaste smycken befunno sig i Paris, och att de enkla, anspråkslösa nipper hon medtagit till Marimar, voro otillräckliga att rädda mig ur min förlägenhet. — Ah! min fru, ni älskar edra diamanter högre än den man, som skulle vilja offra sitt lif för er!... Hon sänkte sitt ansigte i händerna och grät, grät länge och förtvifladt. Då hon slutligen tog de små fina händerna från ansigtet, var detta blekt, men ett orygglig beslut stod att läsa i den lugna blicken och på den bländhvita, stolta pannan. — Så måste lady Macbeth hafva sett ut, då hon intalade sin man mod, när denne ryste tillbaka för ett kungamord! — Markisinnan bad mig vänta och gick derefter med tysta, spänstiga steg ut ur salen. Under några minuter darrade jag af ovisshet. Skulle hon komma tillbaka eller icke? — Men innan ännu fem minuter gått till ända, visade hon sig åter i dörröppningen.

Huru förändrad var hon icke! Anletsdragen voro förvridna, ögonen glänste feberaktigt, och hennes händer darrade, då hon nästan vacklade fram emot mig och räckte mig ett litet skrin af ebenholz. Jag tryckte på en fjäder och locket sprang upp: ett diamantkors blixtrade emot mig. Jag var räddad: skrinet innehöll vida mer än femtio tusen francs, och hvad skulle det tjenat till att göra sig reda för, om det tillhörde markisinnan eller — markisen.

Här slutade manuscriptet, och då markisens ögon uppfångat den sista bokstafven deraf, sjönk den gamle ädlingen utan medvetande tillbaka i sto-

len, men i sin hårdt knutna hand höll han ännu det ödesdigra dokumentet.

Då han efter några minuters förlopp långsamt öppnade ögonen, hvilade öfver hans drag ett fridfullt lugn, och när hans blickar föllo på den döda hustruns porträtt, strömmade tårarna ur hans ögon, och han kände sig lättare till sinnes dervid. Han reste sig sedan ur stolen, knäföll och bad om kraft från ofvan att förlåta henne, som i lifstiden tvefaldt bedragit honom, samt om förlåtelse för den orättvisa han begått mot sin ädle trotjenare, Jean Bernard. Och det tycktes honom, som ljusnade framtiden, medan det framfarna höljdes i allt tätare och tätare dimmor. Då reste han sig med nyvaknad kraft, trädde fram till bordet och tände öfver ett af ljusen det skrynklade papper, han höll i handen, och snart återstod af manuscriptet endast ett tunnt, askgrått blad, hvilket markisen kramade sönder till stoft mellan sina fingrar. Men hans af djup rörelse darrande läppar hviskade förlåtelsens milda ord, medan hans blickar med en outsäglig kärlek och mildhet hvilade på den af månskenet med en förklarad glans öfvergjutna undersköna qvinnobilden.

Det var tidigt på morgonen, då markis de Marimar, stödd på sin dotters arm, steg ned för slottstrappan för att begifva sig till Murgrönsnästet. Louise hade sagt honom, att den gamle Jean skulle längre fram på dagen komma till slottet med törnrosor, men markisen hade icke haft tålamod att invänta sin forne kammartjenare, utan ville uppsöka denne i det gamla, minnesrika Murgrönsnästet.

Dagen lofvade att blifva vacker, och allt efter som dimman höjde sig, framträdde den ena tju-

sande taflan efter den andra. Vid hvarje krökning af vägen stannade den gamle ädlingen och betraktade med strålande blickar de ljusgröna ängarne, den mörka skogen och vattendragen, som glittrade här och der i solljuset. Par Dieu! mitt Marimar är ju ännu ett litet paradis! utbrast han och fortsatte vandringen med raskare steg och glädtigare utseende. Louise trodde sig drömma, ty denna hastiga förändring i fadrens uppförande kunde hon icke förklara. Något vigtigt måste hafva inträffat, — men hvad, visste hon icke. Det enda hon med säkerhet visste var att hertigen var och förblef borta, och vi måste tillstå, att hon icke mycket saknade honom.

Plötsligt stannade markisen och skuggade ögonen med handen, och Louise kände, hur hans arm darrade i hennes. Snart hade hon upptäckt orsaken till hennes fars handlingssätt, och det var icke utan, att hon sjelf kände sig litet underlig till mods och fann, att hennes hjerta klappade häftigare än vanligt, då hon såg Jean Bernard och dennes son, Ary, långsamt stiga ned utför bergsluttningen och nalkas dem. Markisen fattade häftigt dotterns hand och drog henne med sig in i en skogsdunge, på det att de båda männen, som för hvarje ögonblick kommo närmare, icke skulle kunna se dem.

Ännu blott några minuter och de båda Bernarderne skulle passera förbi skogsdungen, i hvilken markisen och Louise voro gömda. Då trädde markisen fram midt på vägen och sträckte sina båda händer mot Jean Bernard, hvilken vid sin älskade herres åsyn ryggade några steg tillbaka och fälde korgen, i hvilken han burit sina präktiga törnrosor, till marken.

— Jean, redlige gamle vän, förlåt mig!

— Herr markis!

De båda gubbarne lågo i hvarandras armar,

och vi kunna icke svära på, att de ej i återseendets glädje kysste hvarandra. Ary och Louise betraktade hvarandra med blyga, strålande blickar, — kanske anade de, att äfven deras lycka nu slog ut i full blom.

— Ni vet då allt! stammade gubben Bernard med qväfd röst.

— Ja, jag vet allt, svarade markisen, och jag skall äfven veta att godtgöra den förödmjukelse, du lidit genom min orättvisa. Jag har satt en fläck på din heder, jag har förbittrat hela ditt lif, och tvungit dig att lefva som en enstöring i vildmarken, då du var för stolt att lefva bland menniskor, som betraktade dig med tvetydiga blickar. Jag beundrar den högsinthet, den finkänslighet, som ledde ditt handligssätt, då du under tystnad påtog dig en annans brott, och genom denna handling höjde du dig ifrån en ädlings tjenare till en hans jemnlike. — Räck mig din hand, Jean, från denna dag kan ingenting skilja oss åt!

Markisen tryckte Jean Bernards hand med värma och vände sig sedan till de båda unga, hvars händer han förenade.

— Blifven I, barn, den länk, som håller oss gamla fastare samman och glömmen icke, att det rätta adelskapet behöfver intet sköldemärke: det kan ofta tyvärr vara en himmelsvid skilnad mellan en *ädel man* och en *adelsman*.

6000196702
Göteborgs universitetsbibliotek